CHRIST. GVIL. MITSCHERLICHII

PHIL. PROF. EXTRAORD.

LECTIONES IN CATVLLVM ET PROPERTIVM.

GOTTINGAE,

APVD JOAN. DAN. GOTTH. BROSE.

MDCCLXXXVI.

PRAEFATIO.

Quum Catullus poeta is ſit, qui eandem curam, qua Tibulli & Propertii carmina caſtigata atque illuſtrata tenemus, optimo jure ſibi poſtulare poſſe videatur; conſilium equidem olim edendorum ejus carminum ceperam. A quo tamen ut recederem cum aliae ſuadebant cauſae, quas hic commemorare nihil adtinet, tum, quod majori jure Papinius Statius, cui jam dudum operam meam penitius addixeram, & cui perpoliendo nunc cummaxime inſudo, meum ſibi vindicet ſtudium, idque eo magis, quo praeſtantioribus ad recenſionem illius poetae rite inſtituendam ſubſidiis criticis accedere mihi datum ſit. Praeterquam enim, quod Bibliotheca regia Gottingenſis editiones hujus poetae antiquiſſimas Lectionumque varietatem e Codd. a Burmanno primum enotatam offerat, inſignem Duumvirorum, qui Academiae Juliae Carolinae maximo, ſi qui alii, ſunt ornamento, Henkii & Wernsdorfii, VV. Ill. qua me, hominem

hominem

minem sibi plane ignotum, occuparunt, humanitatem, atque propensam de Statio meo bene merendi voluntatem expertus sum, quam non possum, quin gratissima mente publice deveneter.

Ne tamen meus qualiscunque Catullo impensus labor prorsus effusus atque irritus esset; statui quaedam, quae ad illustrandum Epithalamium Pelei & Thetidis, praestantissimum Romanae poeseos exemplar, spectarent, seligere, simulque, cum disertius quaedam exponendi amplior, quaque ipsorum carminum editori uti vix liceat, facultas daretur, in aliorum Scriptorum loca examinanda atque nova luce illustranda digredi. Quo successu hac opera perfunctus sim, penes Viros rei intelligentes esto judicium. De carmine ipso ejusque oeconomia, quae a recentioribus quibusdam in reprehensionem vocata est, in ipsa libri fronte quaedam monere constitueram, quae tamen, cum justum praefationis modum excederent, alio tempore divulgare decrevi. Scr. in Acad. Georg. Augusta. Mense Augusto MDCCLXXXVI.

Lectiones

Lectiones in Catulli Epithalamium Pelei & Thetidis.

Peliaco vertice Initium carminis contulit Dorvill. (ad Charit. VIII. c. 8. p. 652. ed. Beck V. Cl.) cum Maneth. II. 104.

> πηδαλιον τε νεως, την ακροτατοισι τεμουσα
> πηλιου εν κορυφῆς Παλλας θετ' αν'αστρασιν
> Αργω.

mox v. 3. *Phasidi* tribuuntur *fluctus* ad declarandam fluvii magnitudinem. v. Vulp. adde Theocr. XIII. 24. de Argo:

> — — — βαθυν δ'εισεδραμε Φασιν
> Αιετος ὡς, μεγα λαιτμα.

Sic & *aequor* Latinis de magnis fluviis, Virgilio *mare* de Timavo Aen. I. 246. v. Schrader. ad Musaeum v. 5. p. 6.

v. 4. Quum lecti juvenes, Argivae robora pubis,
Auratam optantes Colchis avertere pellem
Ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi-

pro *lecti* in quibusdam Codd. teste Statio, & editionibus, ut Venett. Colin. Henric-petr. & Scalig. comparet *laeti*. Ita quoque Guelpherbyt. Vitiose inde quidam *laesi* quos inspexit Heins. (Advers. p. 645.) Et habet sane altera lectio, quae de Argonautaurum *alacri, ad navigandum promto animo* capienda erit, multa, quae ipsam egregie suffultum eant, vett. loca. E. g. Val. Flacc. I. 600.

> Graja novam ferro molem commenta juventus
> Pergit, & ingenti *gaudens* domat aequora velo

Nota illa Virgilii Aen. I. 35.

> Vix e conspectu Siculae telluris in altum
> Vela dabant *laeti* &c.

Stat. Achill. I. 558.

> Nec mora jam dextras Ithacessia carbasus auras
> Poscit & in transtris *hilaris sedere* juventus.

ita ibi cum Gronov. legendum. Vulgati tenent *residere*. Ita Graeci quoque. Pseudo-orpheus Argon. v. 67.

> — *χαρωπον ποτε χευμα γεγηθοτες ἑλξατε νηα*

adde Pindar. Pyth. IV. 327. Alteri tamen lectioni *lecti* major a scriptis & expressis accedit

dit auctoritas quam etiam adstruunt sequentia:

Argivæ *robora* pubis

Juvat quoque Theocrit. XIII. 19, ubi Argonautae dicuntur

πασαν εκ πολιων προλελεγμενοι, ὡν οφελος τε

& Apollon. Rhod. IV. 831. *λεκτοι* Ἡρωων. Unde Ennius:

Argo, qua vecti Argivi *delecti viri*

& inde Virgil. Eclog. IV. 34.

Alter erit tum Tiphys, & altera, quae vehat, Argo
Delectos heroas.

Propius vero nostro idem Virg. Aen. VIII. 518.

— huic equites bis centum, *robora pubis*
Lecta dabo.

Stat. Theb. I. 607.

Seque ultro *lectis juvenum*, qui *robore primi*
Obtulit.

lectus vero & *laetus* saepius invicem permutari testes vide sis Drakenb. ad Liv. T. I. p. 697. eundem ad Sil. Ital. XII. 409 & Heins. ad

Valer. Flacc. III. 5. VI. 559. — Argivae robora *puppis* habent editt. Venett. cum cod. Guelpherb. ſolemni varietate. v. ad Valer. Flacc. II. 291. Cui quidem ſcripturae patrocinium agere videri poſſit Valer. Flacc. IV. 528.

Mox abit & victor ſociae petit *agmina puppis*

Sed praeterquam quod & in Valerii loco *pubis* legendum ſit, uti jure ibi contendit Heinſius, refragatur quoque v. 6. noſtri carminis, in quo *puppi* ſtatim recurrit, & ipſum, quod adjicitur *Argivae*, quod tum mutari deberet in *Argoae*, ſic *Argoae trabes* Claudiano XXVI. 16. — v. 5. manifeſta imitatione expreſſit Valer. Flacc. V. 629.

— — exſtructa quod vexerit ipſa carina
Vellera ſacra meis *quaerentem avertere* lucis.

avertere cum dilectu poſitum verbum, nam de *praeda pecorum abigenda* proprie dicitur. Virgil. Aen. X. 78.

Arva aliena jugo premere, atque *avertere praedas*

Caeſar de Bello civ. III. 59. freti amicitia Caeſaris — ſtipendiumque equitum fraudabant, & praedam omnem domum *avertebaut*. cf. Heinſ. adverſſ. II. 19. p. 365.

v. 6.

v. 6. Ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi.

vada decurrere proprie vado, h. mari decurrere. Ita Virgilius *aequora currere* dixit Aen. V. 235. quem locum Schraderus admovit Musaeo 238.

— — φορευμενος ὑγρος ακοιτης
Νηξομαι Ἑλλησποντου αγαῤῥοον.

vada salsa sunt Homero ὑγρα κελευθα Pindaro (Pyth. V. 117.) ἁλος κελευθος. Oppiano ἁλμης κελευθος. Propertius quoque III. 21. 14.

Jam *liquidum* nautis aura secundat *iter*

Ceterum ad sensum hujus loci & verborum dilectum adposite Orpheus Argon. 66.

Ἡ καὶ ὑπ' ειλατινοις ερετμοις ἁλιμυρεα βενθη
πρωτη ὑπεξεπερησε, τριβους δ'ηνυσσε θαλασσης.

v. 8—11. Diva quibus, — cursu prima imbuit Amphitriten. Vossius, qui v. 9. in suo Codice, quem emendatissime scriptum praedicat, ita invenerat:

Ipsa, *sui facie* volitant. f. c.

pro *levi fecit* quod est in omnibus, eam scripturam defendit hac addita explicatione: „*sui facie* ad morem & formam sui currus,

„quo in caelo utitur, quoque nubes atque aethera tranat.„ inconcinne prorſus, & contorte. Vulgata contra multo eſt exquiſitior, nimirum *Minerva currum fecit volitantem flamine* dictum pro: *fecit navem agilem vento*, adeoque *velis inſtruxit*. — *texta pinea* ſunt navis tabulata e pinubus coagmentata. Sic *aurea laterum texta* Attio in Nyctegreſia & *ferrea texta* Lucretio VI. 1052. *laterum textura* ſ. *contexta* Lucan. IX. 777.

Vincula nervorum, *laterum textura* cavumque

Pectus

ubi tamen Withof. Enc. crit. p. 105. legere malit: *laterumque arcana*. male. Titius Controv. I. 25. malebat in noſtro loco; *Linea c. i. texta car.* ut Catullus antecedentia: *fecit volitantem flamine currum* paulo diſertius exponere voluerit, exploſus dudum ab Yvone Villiomaro Aremorico, p. 29. In v. 11. mire turbant interpretes, ſecuti quisque ſuorum codd. lectionem. Voſſius libri Mediolanenſis ſcripturam:

Illa rudem curſu *prora* imbuit Amphitriten

ita defendit, ut *prora* in ſexto caſu accipiat, ipſi que velificari putat hoc, quod „prora vocalis fuerit & fatidica.„ Quae quidem ratio, quatenus ſtabiliendo τῷ *prora* inſerviat, alii vide-

viderint. Quod si omnino *prora* tenere velis, rectius utique post *carinae* (in antec. v.) majus incisum pones, & verba sic ordinabis, *Illa prora* (in primo casu) *rud. Amph. imbuit, quae* &c. aut scribes: *cursu prorae*. Minus vero audiendus est Ach. Statius, qui, quod in suis Codd. scriptum invenerat: *primam*, amplectendum censebat. Defensorem tamen nactus est Corradinum, lepidum sane, si ipsius interpretationem audias: „leges vero *pri-* „*mam* h. e. principem, & quae primum lo- „cum tenebat dea inter homines instituen- „dos a Minerva, vel praecipuam, & pecu- „liarem. Nam uxor Neptuni Amphitrite, „quae pro mari usurpatur, erat ita rudis (ne- „mo enim navigaverat) ut *peculiariter* insti- „tuenda esset. *Imbuere* enim est erudire„ Nimirum bonus Italus referebat verba: *illa imbuit* cet. non ad navem, sed ad ipsam Minervam; hinc ortae illae ineptiae. Vulgatam lectionem, *prima* ceteris praeferri debere, quivis videt. *Imbuere* elegans verbum de prima navigatione. Catull. IV. 17.

Tuo *imbuisse* palmulas in aequore.

v. quos laudat Doeringius Vir doctissimus idemque amicissimus. Idem verbum Statio ingerere conabatur Burmann. Sec. & quidem Achill. II. 371.

— — — & simul ingens

Impulit ora rubor.

legendo: *imbuit*. ſed *impulit* eſt fortius, Statioque adeo magis dignum. Sic idem Achill. I. 105.

—. — — — lucemque genarum
Tingit, & *impulſam* tenui ſudore pererrat.

Theb. IV. 570.

Illius* elatis tremefacta adſurgere vittis
Canities, tenuique *impelli* ſanguine vultus.

Quod Heinſius in ora libri ſui, quem cum Burmannianis Bibliotheca Gotting. adſervat, mutare geſtiebat in *impleri*, molimine haud probando. *Impulit* hoc quoque in loco reponere volebat Titius ad Gratii Cyneg. (monente jam Doering. V.D.) quamquam & Virgil. Georg. I. 254.

Et quando infidum remis *impellere* marmor.

& Ovid. Metam. VI. 720.

Vellera cum Minyis nitido radiantia villo
Per mare non *motum* prima petiere carina.

adde Valer. Flacc. V. 44. Manil. I. 76. ex emendatione Gronov. in Obſſ. III. 15. propoſita. Pari dictionis ſuavitate *mare patefactum* poetis dicitur. e.g. Stat. Achill. I. 62.

Aſpicis, in quales miſerum *patefecimus* uſus
Aequor?

&,

&, qui inde profecit, Valer. Flacc. I. 169.

O quantum terrae, quantum cognoscere caeli
Permissum est! *pelagus quantos aperimus in usus?*

Praeiverat Pindarus Pyth. IV. 117.

ναυσι θοαις
'Αλος βαθειαν κελευθον ανοιγων

cf. omnino Heyn. V. S. ad Tibull. I. 3. 63.
v. 12—15. *Quae simulac — Nereides admirantes.* Praeclaro phantasmate poeta Nymphas, novae illius molis sonitu sede sua exturbatas in maris superficie adparuisse, heroibusque conspiciendas se praebuisse fingit. Efficitur inde a poeta hoc, ut rei, quam describit, augeatur dignitas, cum ipsa numina audaci mortalium conatu in admirationem abreptos videamus. Pariter Ovid. Amorr. II. XI. 1.

Prima malas docuit *mirantibus aequoris undis*
Peliaco pinus vertice caesa vias.

Praeiverat haud dubie Apollonius Rh. I. 546.

παντες δ'ȣρανοδεν λευσσον θεοι ηματι κεινω
Νηα κὰι 'Ημιθεων ανδρων μενος, ὁι τοτ' αριστοι

 πον-

ποντου επιπλωεσκον, επ' ακροτατοισι δε Νυμφαι
πηλιαδες κορυφησιν εθαμβεον εισορεωσαι
Εργον Αθηναιης Ιτωνιδος, ηδε και αυτους
Ἡρωας χειρεσσιν επικρατεοντας ερετμων

Ita legendum puto v. 551. pro vulgato: *επικραδαοντας ερετμα*. Nam *κραδαινειν* de *remorum agitatione* vix alicubi obvium. Genuinam ſcripturam *επικρατεοντας ερετμων* ſervavit Eudocia in Jonia v. *Pallas.* T. I. p. 322. ed. Villoiſ. ubi tamen *ερετων* vitoſe ſcriptum & *πηλιαδης* (pro *πηλιαδες*) tanquam cognomen *Simonidae,* cui hos vv. tribuit Eudocia, ſecuta Tzetzae ſchol. ad Lycophr. v. 355. cujus pleniorem & accuratiorem commentarium Eudociae temporibus extitiſſe, vel ex inſigni lectionis varietate in Apollonii loco, qui nunc aeque ac in Apollonii libris ibidem vulgatur, adparet. *κρατειν ερετμων* docte dictum, uti *κωπης αναξ* de remige Aeſchyl. Perſ. 376. cf. Batrachom. v. 62. Ut in viam redeam, pariter Dii, Achivorum naves foſſa & aggere circumdatas intuentes juxta Homer. Il. H. in f.

θηευντο μεγα εργον Αχαιων χαλκοχιτωνων

Neque auguſtius Achillis eximiam virtutem Pindarus exhibere poterat, quam deos ipſam ſtupentes inducendo. Nem. γ. 85.

— — ἑλον δ' επειτ' αν
χρονον τον εθαμβεεν Αρτε —
μις και θρασει 'Αθανα.

adde Pyth. θ. 51. Noſtrum ob oculos habuit Silius VII. 412.

Ac tortus multo ſpumabat remige pontus
Quum trepidae fremitu vitreis e ſedibus antri
Aequoreae pelago ſimul emerſere ſorores.

Egregie admodum Nemeſianus quando Boreae ſaeviſſimo impetu mari incumbentis furorem deſcribere laborat:

Ipſe ſuper fluctus ſpumanti murmure fervens
Conſpicuum pelago caput eminet, omnis euntem
Nereidum mirata ſuo ſuper aequore turba.

Pari ſplendore Claudian. Gigantom. 117.

Horruit Aegaeus, ſtagnantibus exſilit antris
Longaevo cum patre Thetis, deſertaque manſit
Regia Neptuni, famulis veneranda profundis.
Exclamant placidae Cynthi de vertice Nymphae.

de Scylla, Minois navi adfixa Vigil. Cir. 389.

Per

Per mare caeruleum trahitur Niſeia Virgo
Complures illam Nymphae mirantur, in undis
Miratur pater Oceanus, & candida Tethys.

Moſchus II. 114. ubi Europam tauro per mare vectam deſcribit:

Νηρεΐδες δ' ανεδυσαν ὑπ' εξ ἁλος, αἱ δ' αρα πασαι
Κητειοις νωτοισιν εφημεναι εςιχοωντο.

torta a Mureto & Ach. Statio illatum. antiqui libri tenent *tota*. illud tamen exquiſitius. Exemplis Statio adductis adde Valer. Flacc. I. 362. II. 28. Apollon. Rh. II. 553. δινηεις ῥοος. eſt quoque convenientius τῳ *ſpumis* incanduit. Gerard. tamen Voſſius cujus Adverſ. inedita adſervat Bibliotheca Gotting. *tota* praeferebat adſcripto Valerii Flacc. V. 439.

— — — — *toto* ratis una *profundo*
Cernitur.

quo tamen nihil efficitur, cum a noſtro alienus ſit. — Pro *incanduit* libri magno numero *incanuit* ut Ald. Colin. Gryphh. Henric. petr. Muret. Plant. Scalig. unde recepit Vulpius. Nec omnino male, cum ſtatim ſequatur *candenti*: Sed & verba vel eadem vel invicem cognata a poetis haud magno intervallo poni congeſtis exemplorum plauſtris docuit Schrader. in Animadv. ad Muſaeum p. 231.

p. 231-253. Utcunque legas, res eodem recidit. Quamquam *canere* de fluctibus solemnius poetis. Valer. Flacc. III. 32.

Nox erat, & leni *canebant* aequora sulco

Stat. Theb. V. 337.

— — — geminus fragor ardua *canet*
Per latera.

Virgil. Aeneid. VIII. 672.

— — — *fluctu spumabant* caerula *cano*:

In ejusd. ecll. IX. 34.

Huc ades, *insani* feriant sine litora *fluctus*

Bentlej. ad Manil. II. 671. reponere gestiebat *incani*, cui favere videri possit Apollon. Rhod. II. 572.

— — — — ὑψοθι δ'οχθης
Λευκη καχλα συτος ανεπτυε κυματος αχνη

Auctor epigr. XIII. l. II. in Anthol. Burm. T. I. p. 703.

Sub tanto subitae sonuerunt aequore classes
Caeruleus *cana* sub *nive* pontus erat.

quod exquisite dictum pro: *mare sub spumis latebat.* *Candentes* tamen *spuma arenas* habes apud Sil. It. X. 205. ubi *canentes* malebat Heins.

Heinſ. contra nitente Drakenb. Ovid. Met. IV, 529. de Ino in mare delapſa:

— — — percuſſa *recanduit* unda.

& ſic λευκαινεσθαι Graecis paſſim, ut Homer. Οδ. μ. 172. & Apollon. Rh. II. 545. — v. 14. *feros vultus* Nymphis hic tributos non facile expectes. Pronum ſane eſt conjicere:

Emerſere *freti* candenti e gurgite vultus
Aequorei.

quod etiam in mentem venerat Lenzio, juveni doctiſſimo. An excidit copula:

Aequoreae & m. N. adm.

quod placebat Heynio, V.S. ut *feri vultus* deos marinos, Tritonas Nereum Glaucum &c. indigitent. Certe nullo modo ferendus eſt Voſſius, qui *monſtrum feri vultus* jungit.

v. 19–21. In v. *tum*, quod ter ab initio hh. vv. recurrit, variant libri, qui v. 20. 21. magno numero exhibent *quum*, male. Nam easdem voces initio verſus continuo repetitas & alibi animadvertere licet. v. infra v. 38-40. Muſaeus v. 268.

Νυμφιε πολλα μογησας ἁ μη παθε νυμφιος αλλος
Νυμφιε πολλα μογησας, ἅλις νυ τοι ἁλμυρον ὑδωρ.

ad quem locum vide ſis Pareum, & Schrader.

der. Pet. Bondam in Varr. Lect. l. II. c. XI. p. 227. adde Callim. in Del. 83. ss. E Latinis nunc succurrit Stat. Achill. II. 266.

> (neque enim tantos ausim revocare paratus)
> cautus nec vana Thetin timuisse memento
> felix nosterque redi.

Claudian. in Rufin. II. 240.

> — — *te,* quo libet ire, sequemur
> *Te vel* Hyperboreo damnatam sidere Thulen
> *Te vel* ad incensas Libyae comitabor arenas

ubi Burmannus Sec. (ad Propert. I. VI. 3.) legere malebat:

> *Teque ad inaccessas* L. c. arenas.

sed sic perit elegantia, quae repetitis illis vocibus: *te vel* inest. & *incensas arenas* tuetur ipse Claudian. IV. Cons. Honor. 598.

> — — — — quis divitis algae
> Germina *flagrantes* inter quaesivit *arenas*?

Curt. VI. 18. *Arenas* vapor aestivi solis *accendit*, quae ubi *flagrare* coeperunt, haud secus quam continenti *incendio* cuncta torrentur. Senec. Quaest. nat. IV. 2. *ardens pulvis*, nec humani vestigii patiens. — *Thetis non despexit*

Hymenaeos expressisse videtur Homericum 18. Il. 436. και ετλην ανερος ευνην de hac ipsa Thetide. Nam hoc v. *non despexit* innuit poeta, Thetidem non omnio renuisse conjugium cum mortali. Cave enim per λιτοτητα haec accipias, quasi Thetis connubium gavisa inierit.

v. 20. Tum Thetidi pater ipsi jugandum Pelea sensit

Alii *patrem* h. l. intelligunt *Nereum*, ut Ach. Stat. Muret. Corrad. *Jovem* vero Vulpius cum Vossio & aliis. recte. Ovid. Metam. XI.

Jupiter aequorae Thetidis connubia vitat
Inque sua Aeaciden succedere vota nepotem
Jussit, & amplexus in virginis ire marinae.

adde Pindar. Nem. V. 40. Apollod. III. XIII. 4. *Patris* quoque nomine Jupiter Virgilio absolute dicitur Georg. I. 353.

Ipse pater statuit, quid menstrua luna moneret.

Juvat hanc opinionem additum το *ipse*, quod honoris est vocabulum ut αυτος Graec. Calpur. Ecl. I. 46.

Dum populos *deus ipse* regit &c.

ubi vide omnino Wernsdorf V. Cel. adde Gebhard. Crep. Juven. I. 9. & Burmann ad illa Ovid. Trist. V. I. 45.

Quod

Quod probet *ipse*, canam.

ibid. sensit haec est omnium fere librorum lectio, Vossii tamen duo exemplaria, *sanxit*, quod etiam textui intulit. Idem amplexi sunt Pontanus & Muretus, uti quoque Heinsius in Advv. legendum statuit. Retraxit tamen alterum Vulpius; & recte. Nimirum *sentire* notat. h. l. *censere*, *judicare*, adeoque de Jove *sancire*, jubere. Cic. ep. ad D. I. 9. 43. idem non solum fronte ac vultu – declarant – sed etiam *sensu* saepe jam tabellaque docuerunt. ubi *sensus* sententia lata & in tabellis perscripta. Id. XI. 21. 3. Sed tamen, cum ego *sensissem* de iis — sententiam ferri oportere, iisdem illi &c. & XII. 15. 3. Patiscus proquaestor, homo mihi cum familiaritate, tum etiam *sensibus* in republica conjunctissimus. vid. Cort. ad Ep. VII. 22.

v.22. Heroes salvete, Deûm genus, o bona mater
Vos ego saepe meo vos carmine compellabo.
Teque adeo eximie taedis felicibus aucte,
Thessaliae columen, Peleu.

Deum genus, *θεων γενος*, filii deorum, Argonautae. vid. Catalog. Argon. a Burmanno ad Valer. Flacc. concinnatum — *o bona mater*. Insigniter in constituenda illa *matre*, quam poeta innuat, hallucinati sunt interpre-

tes. Muretus, ut ab hoc auſpicer, *Argo* ipſam intelligit, cujus veluti utero incluſi heroes latuerint. Non indocta, aliena tamen ab h. l. ratione. In animo forſan habuit Apollon. IV. 1327.

Δη ῥα ποτε σφετερῇ απο μητερι τινεσ' αμοιβην
Ὧν εκαμεν δηρον κατα νηδυος ὑμμε φερουσα.

citante jam Vulp. adde ej. IV. 1372.

Μητερα δ'ουκ αλλην προτιοσσομαι, ηε περ αυτην
Νηα πελειν. ἡ γαρ κατα νηδυος αμμε φερουσα
Νωλεμες αργαλεοισιν οϊζυει καματοισι.

Vulpius *matrem* intelligit *Theſſaliam*, quae lectiſſimos illos juvenes, Jaſonis comites, non ſecus ac ſolent genitrices, in lucem protulerit; praeſertim cum Catullus in Galliambo v. 50. patriam genetricem appellaverit. Saepe quidem *patria matris* nomine venit, ut Pindaro aliquoties, Platoni Menex. c. VI. p. 28. ed. Gottleber. και τρεφομένους, ουχ ὑπο μητρυιας, ὡς αλλοι, αλλ' ὑπο μητρος της χωρας, εν ἡ ωκουν. vid. ibi Gottl. Antipat. ep. L. IV. ed. Brod. vocat Theſſaliam Λαπιθων μητερα, & ſic paſſim; hoc tamen loco, ſi eum cura ius expendas, facile animadvertes, ſenten-

ſententiam parum commodam inde oriri. Quo enim nexu idoneo junges illa: *O bona Theſſalia, teque adeo, o Peleu, vos ego meo carmine celebrabo.* Ne illud tangam, quod poeta nusquam fere in hoc carmine Theſſaliae mentionem injecerit, id quod a carminis argumento ſatis alienum fuiſſet. Sed Catullus omnino volebat hoc: *O Peleu, & Theti, qui felix iniiſtis conjugium, vos ego* &c. utque adeo ſub illa *matre* ſine omni controverſia *Thetis* ſit intelligenda. Verborum paulo inſolentior collocatio fraudi fuit interpretibus, ut adeo fluctuarentur h. l. Adclamationes vero hujusmodi in epithalamiis veterum fuere pervulgatiſſimae. Theocrit. in Epith. Hel. v. 49.

Χαιροις ω Νυμφα, χαιρεις ευπενθερε
γαμβρε.

Apud Hephaeſt. p. 12. ed. Pauw.

χαιροισα Νυμφα, χαιρετω δ᾽ ὁ γαμβρος

Ad ſententiam poetae ſpectat quoque fragmentum Heſiodi, ejusdem argumenti:

Τρις μακαρ Αιακιδη, και τετρακις ολβιε
πηλευ
Ὁστις ενι μεγαροις ἱερον λεχος εισαναβαινεις.

Cum Catullo vero prorſus conſpirat Eurip.

 Iphig.

Iphig. in Aul. 1059. ubi chorus de his ipsis nuptiis agit:

Θιασος εμολεν ἱπποβοτας
Κενταυρων — — —
Μεγα δ' ανεκλαγον· Ω ΝΗΡΗΙ ΚΟΡΑ
Παιδες αἱ θεσσαλαι· ΜΕΓΑ ΦΩΣ

Erat vero *mater* reverentiae nomen. Sic Medea Circen adpellat matrem apud Valer. Flacc. VII. 241. & 248. cf. Durant. Casell. Var. lect. I. 7. Hinc *deae* omnino *matres* dictae, sicuti *dii patres*. Grat. Faliscus v. 64.

— — & *matres* ausi attrectare *deorum*.

ubi recte Burmannus *matres deorum* deas simpliciter explicat. In v. 25. *Peleus eximie taedis* (vitiose editt. vett. *eximiae Thetidis*) *felicibus auctus* dicitur, quatenus deae conjugio potiebatur. *augeri* h. l. ut Catull. LXIII. 11.

Qua rex tempestate *novo auctus hymenaeo*,
Vastatum fines iverat Assyrios.

vid. infra ad v. 165. *taedae felices* Statio *taedae plenae* dictae Silv. III. v. 60.

Sed venient *plenis* venient connubia *taedis*

taedis plenis quae nostris votis respondent, optatis. Hinc sequitur ibidem:

Sic certe formaeque bonis animique *meretur*

Statii

Statii locum ita quoque explicare possis, ut: *venient connubia plenis taedis*, ornatius dictum accipias pro: connubia plena venient, h. e. rata fient suo tempore. Certe ita accipiendus similis locus apud Stat. Achill. I. 22.

Plenaque materni *referens praesagia* somni

plena referens h. e. ad exitum perducens *praesagia*. Mireris igitur, Marklandum ibi legere maluisse: *festis taedis*.

v. 28. Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptunine

Tenere verbum amatorium, Tibullo perquam familiare, cujus loca collegit V. D. in Bibl. crit. Belg. F. III. p. 80. adde Gruter. Suspic. VI. 16. Eadem notione *habere* Latinis. Terent. Andr. I. 1. 58.

— — — heus, puer
Dic sodes, quis heri Chrysidem *habuit?*

adde eundem Heautont. III. 1. 39. Uti Graecis εχειν. Theocrit. Adoniaz. 131.

Νυν μεν κυπρις εχοισα τον αυτας χαιρετω ανδρα.

De *Neptunine* nullus fere dubitabit, quin *Thetis* intelligenda sit. Aliter tamen Turneb. in Adversf. XXIV. c. 9. p. 495. „In Catulli versu

„ab omnibus, quos quidem vel legerim vel „audiverim, *Neptunine* patronymica deriva„tione fictum intelligitur, ut *Oceanine*, *Ne*„*rine*, a quibus dissentio, cum linguae lati„nae retineri consuetudo potius debeat, quam „in eam Graeca introduci peregrinitas. Quid „enim vetat, *Neptuninum* vocari eum, qui „ex elemento Neptuni, & neptibus uxorem „petat, & Neptunum genere contingat? Ita„que vocandi sensu de *Peleo* audiendum ar„bitror, aut *Neptunina* legendum.„ Sed, o bone, versamur in poeta, & quidem Catullo, quem totum ad Graecos poetas, eorum dictiones &c. se adcommodasse quivis, vel leviter ipsius lectione tinctus, novit. Quam longe petitum & hoc, quod *Peleus Neptuninus* audiat, quia deam marinam petat uxorem? Porro, Latinis ne auditum quidem est voc. *Neptuninus*, (nam Virgilio & aliis semper est *Neptunius*, ut *Neptunius heros*, *Neptunia proles*) quod Catullo, Graeca flexione, Latio inducere quidni liceat? cum plura, imo infinita fere hujus generis extent exempla, quorum indicem constipavit Burmanni diligentia ad Ovid. Heroid. VI. 103. Turnebi rationem a Perizonio quoque jam explosam video in Animadv. historicis C. IX. p. 400. vide & Spanhem. ad Callim. H. Jov. v. 33.

v. 30. Oceanusque, *mari* totum qui amplectitur orbem?

Oceanusque *pater*, exhibent Ald. Colin. Gryph. Henric. petr. Muret. Plant. & Baſ. non male omnino, ſive *pater*, tanquam commune deorum epitheton cogites, ſive, quod malim, Oceanum tanquam rerum originem, ſecundum quorundam placita, hoc nomine inſignitum dicas. Sic Homero audit θεων γενεσις, uti Orpheo Hymno in eundem:

Ωκεανον καλεω πατερ' αφθιτον, αιεν εοντα
Αθανατων τε θεων γενεσιν θνητων τ' ανθρωπων.

Vulgatam tamen recte defendas Tibullo IV. 1, 147.

Quid moror? *Oceanus qua ponto continet orbem.*

Senec. Oedip. 504.

Oceanus clauſum dum *fluctibus ambiet orbem.*

Ovid. Faſt. V.

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn,
Qui *terram* liquidis, qua patet, *ambit aquis.*

Orph. H. Oceani de eodem:

Ος περικυμαινει γαιης περιτερμονα κυκλον

amplecti exquisite de mari terram circumfluente. Ovid. Metam. l. 13.

— — — — nec *brachia* longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Euripides Orest. 1377.

Η Ποντον, Ωκεανος ὀν
ταυροκρανος αγκαλαις
Ελισσων κυκλοι χθονα

In ejusdem Helena 1068. & 1452. occurrunt itidem αγκαλαι πελαγιαι Papinio Statio *gremium aquosum* dictae Achill. I. 540. & Manilio *liquidi amplexus*. de Aethere idem:

Ὁρᾷς τον ὑψου τον δ'απειρον 'αιθερα
Και γην περιξ εχοντ' ὑγραις εν αγκαλαις.

Basil. Seleuc. Orat. I. ἡ θαλασσα περισαινει την Γειτονα, καθαπερ αγκαλαις ἁπαλαις προσπλεκομενη την Ηπειρον.

v. 31. Quae simul optatae finito tempore luces
Advenere.

Latinus Latinius:

Qui simul optatae finito tempore lucis
Advenere.

eandem lectionem margini edit Venet. adscriptam video. Tum vv. de adventu deorum,

rum, quorum in antecedentibus versibus facta erat mentio, erunt capiendi, sed male. Non enim adveniebant dii *finito tempore optatae lucis* h. e. finita nuptiarum die, sed ad ipsas celebrandas nuptias, uti ex sequentibus patet. Qui hanc scripturam Catullo inferre ausi sunt, iis imposuit, credo, *optatatae luces*, quod, in plurali numero positum nimis insolenter iis dictum videbatur. Sed *luces* Graeco more. ut Callim. H. Dian. 182

— — — *ταδε φαεα μηκυνονται*

Adposite Catull. Coma Beren. 90.

Tu vero, regina, tuens cum sidera, Divam
Placabis *festis luminibus* Venerem.

h. e. *festis* diebus. *finitum* vero *tempus* est, cum Peleus, finita expeditione Argonaut., in Thessaliam redux esset factus. Nam tum demum Thetidem Peleo nupsisse, e tota hujus carminis oeconomia liquet. Quamquam aliter rei Argonauticae scriptores.

v. 35. Deseritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe.

Thessalia generaliter posita (v. 31. *domum conventu tota frequentat Thessalia*) jam urbes & insulas Thessalis inhabitatas sigillatim, ut

 poetam

decebat, recenſet Catullus. Scyrum, remotiſſimam quidem a Theſſalia inſulam, a Dolopibus tamen, Theſſalorum gente, poſſeſſam teſtatur Thucyd. I, 98. ἔπειτα Σκυρον. την εν τω Αιγαιω νησον, ἥν ωκουν Δολοπες, ηνδραποδισαν, και ωκισαν αυτοι. Diod. Sic. XI. 60. Σκυρον δε, πελασγων ενοικουντων και Δολοπων εξεπολιορκησε. vid. ibi Weſſeling. & Waſſ. ad Thucyd. l. l. in Addendis p. 666. Dicaearcho ideo Scyros dicta πελασγια. quem locum debeo Salmaſio Exercitatt. Plin. p. 126. a. C. Huc pertinet locus Statii Achill. II. 103.

Quaeque fuit, Dolopas cum Scyria litora *adortos*
Perdomui *fregique* vadis.

ubi tamen, ut hiſtoria ſibi conſtet, legendum *adortus*, utque adeo Lycomedem, aliunde adpulſum, & Dolopas, vetuſtiores Scyri incolas ſibi ſubjeciſſe innuat Statius. In Statii loco legendum inſuper:

Perdomui, *infregique* vadis.

infringere vadis Virgilio *illidere vadis* Aen. I. 112. *Tempe Phthiotica* quae ſita ſunt juxta Phthiotidem, Theſſaliae regionem. Argutatur cum Ach. Statio Vulpius, duo Tempe agnoſcens, alia quidem prope Sperchium, quae noſter

nofter h. I. innuat, alia ad Peneum fita. Sed uti *Tempe* Catullo *Phthiotica* veniunt, ita Callim. Del. 112. πηνειος dicitur φθιωτης quia πλησιον φθιας fluebat fec. Schol. Homeri Spanh. laudatum, nifi & in Callim. duo flumina, Penei nomine infignita ftatuere malis.

v. 36. *Cranonisque* domos ac *moenia Lariffaea.*

Turbant hic libri tam fcripti quam expreffi, unde & variae VV. DD. exortae opiniones. Vetufta exempl. apud Voff. & A. Stat. tenent *Gravinonisque domos.* Vatic. *Graninonisque domos* Venet. Ald. Colin. Henric– pet. Plant. Gryph. tenent *Grajugenasque domos.* unde veram fibi eruere vifus eft lectionem Scaliger, legendo: *Grajugenûmque domos.* Theffaliam, 'Ελλαδα, ejusque incolas 'Ελληνας a conditore Hellene, Deucalionis filio dictos fuiffe, negare quidem vix quisquam aufit vid. Thucyd. I. 3. Strabo IX. p. 656. VIII. p. 568. ibique Intp. Waff. & Gronov. Enimvero, cum Catullus Theffaliae urbes figillatim jam recenfeat, Theffaliae fane mentionem iterata vice inculcatam, vix expectes, ideoque Scaligeri fententiae fnbfcribere omnino incedit religio. Unde vero fcripturae diverfitas in Cod. irrepferit, in proclivi eft videre. Extabat

tabat antiquitus: *Crannonisque domos* dupli-ci litera *n.* (uti & in Sotio ἐν κϱαννωνι apud Waſſe ad Thucyd. I. 23. p. 98. & in Strabone ſemper ſcribitur) hoc deformatum in *Craninonisque d. Gravinonisque* & *Grauinonisque d.* unde non indocta interpolatoris manus extricavit: *Grajugenasque d.* Sed *Cranonisque domos* primus revocavit P. Victorius ad probantibus Voſſ. Muret. Stat. & Vulp. Haec urbs ſita erat juxta Lariſſam, teſte Diod. Sic. XV. c. 61. p. 374. πεδιον κϱανωνιον memoratur quoque Callim. Del. 138. ubi Spanhem. quoque Victorianae emendationi prae Scaligerana palmam dat. cf. Holſten. ad Steph. Byz. v. Κϱανων. Corbinellus neſcio quis, memoratus Statio, teſtatur in Ms. ſuo extare: *Gyrtonisque domos.* firmatque Apollonii:

Ηλυδε δ'αφνειην πϱολιπων Γυϱτωνα Κεϱωνος

adde Strabo IX. p. 441. 2. Praeferenda tamen vel huic eſt P. Victorii, ad quam omnes adludunt ſcripturae, correctio. *ac moenia Lariſſaea* exſculptum ex portentis aberrationum, quae alunt Codices.

v. 37. *Pharſaliam* coeunt, *Pharſalia* tecta frequentant

&

& Pharsala tecta f. Venett. quam varietatem lectionis ab iis, qui metro timebant, intrusum puta. Pontanus quoque & Scaliger h. v. ita corrigunt: *Pharsalon* aut *Pharsalum c. Ph. t. f.* temere. Nam *Pharsaliam* est trisyllabum, nota synaereseos figura, ut monebat jam Vulp. Sic. Virg. Georg. I. 481. *Fluviorum rex Eridanus* &c. & Aen. I. 77. Connubio jungam stabili &c. adde Stat. III. 579. Plura vide apud Munker. in Diss. Hygino praefixa. Schrader ad Musaeum v. 224. Anim. p. 72 – 75. ejusdem Addend. p. 367. 68. & Burmann. ad Ovid. Metam. IV. 221. & VI. 150. Nec sede sua movenda lectio apud Stat. Theb. II. 492.

— — aut celsum crebris *arietibus* urbis
Inclinare latus.

Apud eundem X. 522.

— — — — ferrea sudant
Claustra remoliri, trabibusque *& ariete sonoro.*
Pellunt saxa loco.

forsan legendum:

— — — trabibusque *atque ariete crebro*
Pellunt saxa.

Nam ea, quae nunc est lectio, e prava librario.

brariorum de metro sollicitudine est enata. *Pharsali* aut *Pharsalica tecta* s. volebat idem Scal. nec hoc bene. recte habet *Pharsalia*, Steph. το εθνικον Φαρσαλιος. Calpurn. IV. 101.

Nec mora *Pharsaliae* solverunt sibila cannae

frustra ibi Heins. corr. *Pharsales*.

v. 38. – 41. Rura colit nemo; mollescunt colla juvencis:
Non humilis curvis purgatur vinea rastris
Non glebam prono convellit vomere taurus
Non falx adtenuat frondatorum arboris umbram
Squalida desertis robigo infertur aratris.

Transponendos hos vv. judicabat Ramires. ad Martial. I. 44. h. in modum:

Non humilis curvis purgatur vinea rastris
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram
Rura colit nemo; mollescunt colla juvencis
Non glebam prono convellit vomere taurus
Squalida desertis robigo infertur aratris.

sed hoc est poetam in ordinem cogere. humilis

milis vinea, vites per humum repentes. Ad posite Longus II. 1. πασα κατα τεν Λεσσον ην αμπελος ταπεινη ȣ μετεωρος, ȣδε αναδενδρας, αλλα κατω τα κληματα αποτεινȣσα καὶ ὥσπερ κιττος νεμομενη, quem locum debeo Lenzio Juveni doctissimo. Thessaliam vero vini fuisse feracem cum aliunde, tum ex fragm. apud Athen. IV. c. 21. p. 174. liquet.

'Ος δορι παντας νικασε νεους
Διναεντα βαλων Αναυρον ὑπερ
Πολυβοτρυος εξ Ιωλκου.

Ceterum h. & seq. vers. Virgilio obversatus esse videtur Ecl. IV. 40.

Non rastros patietur humus, non vinea falcem.
Robustus quoque jam tauris juga solvet arator.

notante ibi Heynio V. S. v. 39. taurus *non convellit*, confringit, invertit glebas *prono vomere*, h. in terram depresso, *vomer pressus* eadem notione occurrit apud Virgil. Georg. I. 45. II. 203. Ovid. Herod. XI. 31. & Metam. III, 104. v. Burmann. ad Ovid. ex Ponto I. 8. 57. & ad Lucan. VI. 383. Vulpio tamen Catullus vomeri tribuisse videbatur, quod aratoris esset, laudato h. in rem Plinio 18, 19. adde Virgil. Ecl. 3. 42. docta magis quam vera

vera ratione. Pampinationem festis his diebus neglectam innuit poeta v. 40.

Non falx adtenuat frondatorum arboris umbram

falx adtenuat umbras, h. imminuit, contrahit umbras ipsa frondium amputatione. Ita quoque explicabis Virgil. Georg. I. 156.

Et sonitu terrebis aves, & ruris opaci
falce premes umbras.

premes, coarctabis, comprimes *umbras*. Aliter tamen ibi Heyn. V. S. *Arbor* h. l. de vitibus intelligenda, uti saepissime apud Virgil. in Georg. e. g. II. 260. Ceterum Lennep. ad Coluth. in Animadv. l. VII. p. 33. hunc versum ita refingendum statuit:

Non *falce* adtenuat frondator *roboris* umbram.

infelici conatu, cum, hoc admisso, multum inde detrahatur ornatui poetico. Ovid. de Nuce 63.

Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbras.

v. 42, Squalida desertis robigo iufertur aratris *robiginem* (sic enim h. v. scribi debere docent Burmann. ad Ovid. Fast. IV. 907. & Broukhus. ad Tibull. II. 19. 55.) *aratris inferri* mirum loquendi genus videri posse, excusari

cuſari tamen ſimilibus ut *inferre turpitudinem, infamiam* &c. inquit Vulpius. Minus adcurate. Res eſt ita expedienda : *robigo infertur* h. e. inducitur aratris & hoc dictum pro: *aratra obducuntur robigine.* Alias *inferri* habet notionem, ut ita dicam, nocivam. Sic Virg. Aen. IV. 544.

An Tyriis omnique manu ſtipata meorum,
Inferar?

Quod omnino tanquam exquiſitius praeferendum vulgato: *inſequar.* Sic Stat. Achill. I. 45.

— — — praedonis vela profunda
Tempeſtate ſequi, cunctasque *inferre* ſorores.

Quem h. verbi ſignificatum h. l. ſi tenere malis, *Robigo* animo repraeſentanda erit tanquam perſona, quae *infert ſe*, h. e. occupat *aratra* ſitu ſuo, ut Tibull. XI. L. I. v. 21.

— — — — — triſtia duri
Militis in tenebris *occupat arma ſitus.*

Sic de *rebus nocivis* omnino loquuntr poetae, ut tanquam hoſtes irruant. Horat. I. 3. 30.

— — — Macies & nova Febrium
Terris incubuit *cohors*

incubuit terris cohors tanquam exercitus hoſtilis, infeſtans omnia. Hac enim notione *το cohors* accipiendum eſſe, nec vero ſimplici-

ter de *multitudine* (quanquam στρατος saepius Pindaro sic adhibetur) evincit Juvenalis imitatio sat. X. v. 219.

— — — circumsilit agmine facto
Morborum omne genus.

& magis adposite ad Horatii l. l. Hesiod. Εργ. 102.

Νουσοι δ'ανθρωποισιν εφ'ημερῃ ηδ'επι νυκτι
Αυτοματοι φοιτωσι, κακα θνητοισι φερουσαι.

quae loca doctissimum & elegantionis interpretationis magistrum Jani fugisse miror.

v. 43 – 46. Ipsius at sedes, quacunque opulenta recessit,
Regia fulgenti splendet auro atque argento.
Candet ebur soliis: collucent pocula mensis:
Tota domus gaudet regali splendida gaza.

Heins. in notis ad Catull. quae in calce Advers. p. 645. extant, priores duo versus ita corrigendos statuit:

Spissius at sedes *quocunque* opulenta *recessu*
Regia fulgenti *splendens* auro atque argento.

hoc fere sensu: *sedes regia quocunque recessu,* ex

ex omni parte *opulenta ſplendens* ſc. eſt *ſpiſſius argento & auro*, ſpiſſo, condenſato *auro & arg.* Unicum, quod ex Heinſiana correctione arridere poſſit, eſt *ſplendens*, pro vulgato *ſplendet* (nam *ſplendent* propter adjecta *ſedes regia* ferri nequit) non tam quod hiatus Catullo perquam familiaris vitetur, ſed quia participium omiſſo verbo ſubſtantivo poeta ponere ſolet. Sic infra v. 308.

His corpus tremulum *complectens* undique quercus

complectens eſt, complectitur. Reliqua, quae h. l. commentus eſt Heinſius, vix quisquam aſſenſu ſuo probabit. Nam, quae vulgatur lectio, eſt multo doctior & ornatior prae Heinſiana, quae illius virtutes prorſus enecat. *Sedes ipſius* ſunt Pelei. Sic *Ipſe* poetis de eo, de quo praecipuus ſermo eſt, duce &c. abſolute ponitur. Valer. Flacc. III. 604.

Ipſe vel excelſi cum denſa ſilentia montis
— — — — — — — —
Stat lacrimans.

Ipſe i. Jaſon. Idem VIII. 224.

Ipſe autem invitae jam Pallados erigit aras

vid. omnino Burmann. ad eundem III. 150. & ſupra add. v. 21. — *quacunque* parte *regia* illa *ſedes opulenta* receſſit, ſecretior eſt, ocu-

 tis

tis ſe ſubducit, adeoque in interiori domus parte, ubi hae ipſae nuptiae celebrabantur. Pariter fere Virgil. Aen. II. 300:

— — — quanquam *ſecreta parentis*
Anchiſae *domus*, arboribusque obtecta *receſſit*

& inde, jam notante Burmann. Stat. Theb. V. 242.

— — — — etſi lata *receſſit*
Urbe *domus*.

Idem Achill. II. 411. pari fere modo:

Aut *ſubducta* jugis foetae *ſpelunca* leaenae.

ſedes ſplendet auro atque argento, fere ut in illo noto Bacchylidis:

χρυσῳ δ'ελεφαντι τε
μαρμαιροισιν οικοι.

θαλαμους πολυχρυσους habes apud Pindar. in fragm. quod ſervavit Sext. Empir. Pyrrh. hypotyp. p. 18. *v.* 45. *Candet ebur ſoliis*, h. e. θρονοι inſtrati ſunt ebore candido. cf. Virgil. Aen. 6. 603. Hinc *niveas ſedes* easdem appellat Catull. infra v. 303. niſi ibi praeferas *niveos artus*. — pro *menſis* tenent plurimi libri, ut Venett. Ald. Colin. Gryph. Henric-petr. *menſae*, quod, ſive pro ſecundo vel tertio caſu (intell. impoſita) habeas, alteri poſthabendum. Virgil. Aen. I. 640.

In-

Ingens argentum *mensis*, caelataque in auro
Fortia facta patrum.

v. 46. Tota domus gaudet regali splendida gaza.

domus gaudet splendida, pro resplendet apparatu regio, sumtuoso. Poetae saepius res inanimatas, quae adspectu animum exhilarant, gaudio perfusas exhibent. v. infra ad v. 285. Sic *laetae mensae* Statio Silv. IV. 6. 60. de Hercule

— — — — Pellaeus habebat
Regnator *laetis* numen venerabile *mensis*.

ubi male quidem *lautis* reponere malebat. Ceterum h. v. ob oculos habuit Virgil. Aen. I. 637.

At domus interior *regali splendida luxu*.

v. 47–49. Pulvinar vero Divae geniale locatur
Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco.

pro *sedibus* offerunt quidam *Aedibus* ut Venett. Ald. & Gryphh. non male, ut varietur oratio. nam paulo supra v. 43. *sedes* jam poeta dederat. Malim tamen vel sic *sedibus*. v. ad v. 14. *Pulvinar dente Indo politum*, ebore ornatum, vel omnino *eburneum*. v. 49. retraxi *conchylis*, quód magna conspiratione tuen-

tur libri veteres, Venett. Ald. Colin. Gryphh. Henric-petr. Plantin. & aliae comparatque hanc exquisitiorem formam Scaliger cum Graec. κογχυλις, ιδος. male. est *conchyle, conchylis*, uti praeclare notavit Nestor in Vocab. h. v. ubi ex hoc ipso versu, quem laudat, hanc minus usitatam formam confirmat. *fucus* de purpura saepius adhibetur. Stat. Silv. III. 2. 139.

Quo pretiosa Tyros rubeat, quo purpura fuco
Sidoniis iterata cadis.

ubi v. Markl. & Vulp. ad Tibull. IV. 2. 16. Ceterum cum h. l. contendunt Virgil. Cir. 438.

Pronuba nec castos adcendet pinus odores
Nec Libys Assyrio sternetur lectulus ostro.

adde Horat. Serm. II. 6. 102.

— — — — rubro ubi cocco
Tincta super lectos canderet vestis eburnos.

& illa Theocriti Adoniaz. 123.

Πορφυρεοις δε ταπησιν ανω (μαλακωτερος ὑπνω
Ἁ Μιλατος ερει χω ταν Σαμιαν καταβοσκων)
Εστρωται κλινα· τῳ Αδωνιδι τῳ καλῳ αλλα —

quos

quos vv. Catullo jam admovit ibi Valken. quem & vide ſis ad Xenoph. Mem. S. II. 3. 16. Plato apud Athen. II. c. IX. p. 48. b. κατ' εν κλιναις ελεφαντοποσι, και ϛρωμασι προφυροβαπτοις, και φοινικισι Σαρδιανικαισι κοσμησαμενοι κατακειντα.

v. 50. 1. Haec veſtis priſcis hominum variata figuris
Heroum mira virtutes indicat arte.

Propoſitum ſuum poeta jam migrare videtur, dum fabulas veſti illi ſtragulae intextas juſto longius (a v. 52. usque ad 268.) perſequitur. *Veſtis* illa ſtragula *mira arte*, miro, praeclaro artificio *variata*, exornata, intextas habens *priſcas hominum figuras*, h. fig. priſcorum hominum. Ita ſolent poetae heroum aetatem declarare, reſpectu ſui temporis habito. Sic Stat. Achill. I. 118. de Chirone:

Aut monſtrare lyra *veteres heroas* alumno

& II. 443. de Achille:

— — — — — nec major in iſtis
Sudor, Apollineo quam fila ſonantia plectro
Quum quaterem, *priſcos* que *virum mirarer honores.*

h. quum canerem heroum res praeclare geſtas, idque cum admiratione. Hac notione

τε *mirari* Statio venit praef. ad. Silv. l. IV. Viam Domitianam *miratus sum.* v. ibi Markl. Pariter θαυμαζειν Graec. de quo vide sis magnum Valken. ad Eurip. Hippol. p. 177 — *veteres Heroïdas* habes & in Silv. III. 5. 45. ανδρες παλαιγενεες Apollon. Rhod. Homero & aliis. *variare* solemne verbum de textura. Valer. Flacc. III. 11.

— — — Percosia vestes
Quas dabat & picto Clyte variaverat auro.

Graecis ποικιλλειν, δαιδαλλειν hac de re. Euripid. Hecuba 468.

εν κροκεω πεπλω
Ζευξομαι αρματι πωλους
Εν δαιδαλεοισι ποικιλ —
Λουσ' ανθοκροκοισι πηναις.

cf. Il. Σ. 590. Od. O. 105. sic ποικιλλειν ὑμνον, hymnum contexere saepe apud Pindarum. *Virtutes heroum*, quaenam h. l. intelligendae sint, dictu est paulo difficilius. Palladius ironiam esse contendit, & Thesei factum, quod Ariadnen reliquerit, heroicum scilicet, intelligit. Inepte! Vulpius, Scaligeri vestigiis insistens, *virtutes heroum* pro ipsis heroibus, antiquo more, ut μενος Αλκινοοιο, *virtus Scipiadae* & sim. positas esse autumat. Sed non attendit ille, quod poeta, hoc admisso, idem per idem eloquatur.

tur. *Vestis, cui intextae sunt heroum figurae, heroas indicat.* Equidem Catullum, aut Homeri Il. X, 520. κλεα ανδρων 'Ηρωων, (quod Statio l. l. *prisci virum honores*) expressisse, atque adeo plura virtutis heroicae vesti huic intexta, quae silentio praeterierit, argumenta innuisse cum Mureto statuerim, unde particulam aliquam tantum decerpserit poeta, aut *virtutes heroum* de quibusvis e vita heroica petitis rebus gestis cogitasse in animum induxerim. Sed referebat forsan haec vestis stragula totam de Thesei expeditione adversus Minotaurum fabulam, pro diversis momentis, diversis locis expressam, quod recte colligas e v. seq. v. 242. inprimis vero v. 252.

At *parte ex alia* florens volitabat Jacchus.

Poterat igitur alia pictura referre Ariadnen, Theseum oculis prosequentem v. 53. alia Theseum cum Minotauro depugnantem v. 105. ss. alia Aegeum filii felicem reditum exspectantem in promontorio v. 242. tum alia Bacchum cum Satyris & sic porro. Quae omnia, diversis fabulae momentis, temporibus & locis diversissima, si quis sub unum conspectum adducta, una pictura comprehensa fuisse sibi persuadeat, nae is pingendi artis praecepta parum cognita habeat necesse

 est.

est. Ejusdem fabulae argumentum, per varia momenta sigillatim in templo Apollinis expressum, dedit Virgilius Aen. VI. ab init. Quod si hoc assumamus, tum sane *virtutes Heroum* de rebus a Theseo gestis, imprimisque de pugna cum Minotauro optime interpreteris.

v. 55. Necdum etiam sese, quae visit visere credit.

Depravatissime h. v. in Codd. extat, unde & Viri docti variis, vario quisque ingenii molimine, conjecturis hic indulsere. Vicent. legit:

Nec dum etiam seseque sui tum credidit esse.

quam sequuntur Venett. Ald. Colin. Gryph. Henric-petr. Muret. Plantin. & al. Ita Parthen. quoque legit. At liber scriptus Statii:

Necdum etiam sese *sui tui se credit*.

Alter vero ejusdem:

Necdum etiam seseque *sui tui se credit*

uti plane Vossianus Codex. nisi quod *quae* pro *que* exhibeat. Statius vero inde refinxit:

Necdum etiam sese, *quae sit, tum credidit esse*.

Improbante Vossio, qui antiquam scripturam ita restituisse opinabatur: Ne-

Necdum etiam ſeſe, *quae viſit, viſere credit.*

In qua quidem acquieſcendum eſſe, dum melior & certior non emergat lectio, recte pronunciabat Vulp. Nam haec ipſa emendatio videtur in ipſis ſcripturae veſtigiis extare, & ſenſum fundit noſtro loco convenientiſſimum. Qua tamen non contentus Scaliger, veteris ſui libri, tenentis:

Nec dum etiam ſeſe*que ſui cui . . . credet.*

ductus ſecutus, parum ſe a verae lectionis veſtigiis aberrare putabat, legendo:

Necdum etiam ſeſe, *quae ſit, vix & ſibi credit*,

quam, ut quodammodo ſuffulciret correctionem, idem, neſcio quo augurio ductus, in Codd. antiquitus ſcriptum fuiſſe ſuſpicabatur:

Necdum etiam ſeſe *quo ſit viſet ſibi credet.*

unde & illas Voſſii & Statii lectiones fluxiſſe hariolabatur. Sed ecce! verum ſibi expiſcatus eſſe viſus eſt *Corradinus de Allio*, qui emendationem ſuam:

Necdum etiam ſeſe *quo ſit, viſit, ſibi credit*

Ms. locum habere audacter pronunciabat, quum ne una quidem mutata ſyllaba antiquae illi lectioni, quam tamen Scaligeri ingenium primum confinxit, adhaeſerit. Sed

&

& ipsa correctio sensu, verborumque structura laborat. Neque felicius Lennepius (ad Coluthum l. VII. p. 34.)

Necdum etiam sese oblivisci Thesea credit.

Heins. in Advers. IV. p. 575. proponebat:

Necdum etiam sese *ipsam suam tum* credidit esse.

suam credidit mentis suae compotem. Vid. eundem Heins. ad Ovid. Met. III. 689. XI. Ut omnino super hisce conjecturis meam adponam sententiam, Statii, Scaligeri & Heinsii conatus, qui ad editt. vett. scripturam prope accedunt, sensum Catulliano loco perquam idoneum efficiunt, iisque robur addas Theocr. Pharmac. v. 5.

Ουδ' εγνω ποτερον τεθνηκαμεν, η ζοοι ειμεν

& magis ad Scaligeranam emendationem adposite Eurip. Bacch. 506.

Ουκ ησθ' οτι ζης, ουδ' ορας, ουδ' οστις ει.

quem locum bene admovit Propertio Gebhard. Eleg. l. I. V. 18.

Et, quaecunque volet, fugient tibi verba querenti,

Nec poteris qui sis, aut ubi, nosse miser.

ad Vossianam contra scripturam adludere videtur Ovid. Heroid. X. 31. de Ariadne:

Aut

Aut vidi, aut etiam *cum me vidiſſe putarem*
Frigidior glacie ſemianimisque fui.

v. 60–62:

Quem procul ex alga moeſtis Minois ocellis
Saxea ut effigies bacchantis proſpicit Euoe
Proſpicit, & magnis curarum fluctuat undis.

Heinſ. Adverſ. p. 645. hic & v. 165. τῳ *alga* ſubſtituebat *acta*, & depravationem h. v. e vitioſa Codd. ſcriptura exhibentium, *agta* ortam eſſe opinabatur. *Marginis acta* occurrit quidem apud Septim. Seren. cujus fragm. exhibet Diomed. III. p. 516. ed. Putſch. Sed *alga* h. l. a librariis profectum eſſe, eosque bis in eundem incidiſſe errorem, cum veroſimile non ſit, videndum an, quod vulgatur, defendi queat. Et *alga* eſt haud dubie exquiſitius vocabulum, nam cum per ſe litus ſ. *actam* innuit, tum animo ſimul naturam ipſius objicit. Sic paulo ſupra, ad orationem variandam, *litus* per *arenam* indigitavit. In Valer. Flacco quoque I. 252.

— — — molli juvenes funduntur in *alga*

adcommodate ad rem το *alga* poſitum eſt, cum *litus algoſum* Argonautis mollius cubile praebuerit. Nec in Ovid. Halieut. v. 71. ut illud

illud fragmentum ex Columnae editione curavit Wernsdorf. V. Cel. in Poett. Minor. T. I. p. 179.

> Quum tu subducto spumosa per aequora tergo
> Illaesam vectas, patriaque exponis in *acta*

vulgata lectio *in alga* corrigi debebat, quae firmatur Virgil. Aen. VI. 416.

> Tandem trans fluvium incolumes vatemque virumque
> Informi limo, *glaucaque exponit in ulva.*

Idem Virgilii locus magnum robur addit Schraderi doctissimi emendationi in Propert. IV. XI. 16.

> Et quaecunque meos implicat *ulva* pedes.

In v. seq. egregie Ariadnes turbatus & stupore nimio defixus depingitur animus, dum illa signo marmoreo, quod Baccham furentem exhibet, adsimilatur. Furore percitos & quacunque animi commotione oppressos cum saxo a poetis comparari, hoc quidem satis pervulgatum, de Medea Euripid. in ejusdem nominis trag. v. 27:

> Ουτ' ομμ' επαιρουσ' ουτ' απαλλασσουσα γης
> Προσωπον, ὡστε πετρος, η θαλασσιος
> Κλυδων.

Stat. Theb. V. 723. de Hypsipile:

Illa

Illa velut rupes immoto ſaxea viſu
Haeret, & expertis non audet credere Divis.

Suaviter inde Antiphanes εν Νεανισκοις apud Athen. VI. I. p. 224. D.

Εγω τεως μεν ωμην τας Γοργονας
Ειναι τι λογοποιημα. προς αγοραν δ᾽ όταν
Ελθω, πεπιςευκ᾽ ευθυς, εμβλεπων γαρ τοις
Ιχθυοπωλοις λιθινος ευθυ γινομαι.

Hinc orta illa Niobae in ſaxum mutatae fabula, *propter ejus aeternum in luctu ſilentium*, ut bene jam animadvertit Cicero Tuſcc. III. 26. adde Ach. Tat. p. 77. ο της Νιοβης μυθος ουκ ην ψευδης, αλλα κακεινη τοιουτον τι (εκπληξιν ex antec.) παθουσα επι τη των παιδων απολεια δοξαν παρεσχεν εκ της ακινησιας ὡσει λιθος γενομενη. Adpoſite Apulej. Lib. VI. Sic impoſſibilitate ipſa *mutata in lapidem* Pſyche, quamvis praeſenti corpore, ſenſibus tamen aberat, & in extricabilis periculi mole obruta lacrimarum etiam extremo ſolatio carebat. Hanc vero comparationem exornavit poeta ſic, ut Ariadnen non ſaxo ſimpliciter ſed Bacchae turbato vultu & furore percitae ſigno marmoreo ſimilem exhiberet. Stuporem Bacchae egregie declaravit Horat. III. 25. 8. quem omnino vide ſis. — *Saxea effigies bacchantis Euoe* exquiſite dictum

dictum de Bacchae ſigno, quod ita ad vivum eſt expreſſa, ut bacchari, orgia celebrare videatur, quale fuit Scopae & aliorum, quae Catullo forſan obverſata fuiſſe, non inepte opineris. Pertinet huc epigr. Glauci in Anthol. Brod. IV. p. 436.

Ἁ Βακχα Παρια μεν, ενεψυχωσε δε γλυπτας

Τον λιθον· ανθρωσκει δ' ὡς βρομιαζομενη

& ejusdem:

Ἡ Βακχη Κρονιδην Σατυρον θετο· εις δε χορειαν

θρωσκει μαινομενος, ὡς βρομιαζομενη.

Poſſis vero Bacchae ſtatuam ore paulum diducto cogitare, quo clamorem illum ευοι ſculptor innuerit, uti plane deſcribitur Niobes ſtatua Callim. Apoll. 22.

Καὶ μεν ὁ δακρυοεις αναβαλλεται αλγεα πετρος

Ὁςις ενι Φρυγιῃ διερος λιθος εςηρικται

Μαρμαρον αντι γυναικος οϊζυρον τι χανουσης.

Ita fere Baccha Byzantina ſculpta fuiſſe videtur ſecundum epigr. Agathiae, quod extat in Anthol. Brod. l. IV. p. 436. Ceterum hunc Catulli locum in animo habuiſſe videtur Stat. Silv. III. c. V. v. 49.

Queſta

Questa est Aegiale, questa est Meliboea relinqui,
Et quam quam saevi fecerunt Maenada planctus.

Gronov. in Diatrib. p. 225. ad hunc locum: Inter planctus & lugubrem ejulatum deprehensa a Libero patre Cnosis (Ariadne) Maenas facta est. Quae explicatio a Statii mente, uti orationis series manifesto docet, prorsus abhorret. Marklandus h. v. inter depravatissimos & nonnisi Codd. ope sanandos refert in praefatione p. XX. Nisi me omnia fallunt, volebat hoc Statius: *Questa est & illa* (Ariadne, ne dubita) *quam planctus quam saevi* h. saevissimi, maximi, (Sic Manil. I. 57.

Quantaque *quam parvi* facerent discrimina *motus*

quam parvi m. sunt levissimi. Apulej. Met. V. — dextera sursum elata, nisu *quam valido* (h. validissimo) noxii serpentis nodum cervicis & capitis abscinde. & sic saepius.) *Fecerunt Maenada*, Maenadi similem reddiderunt, ut, tanquam Baccha, animo extra se abriperetur, sui non amplius compos esset. Ariadne adeo quam maxime aegre tulit se a Theseo derelinqui. Hoc ardentissimi amoris exemplum proponit uxori suae Papinius, Neapolin secum secedere recusanti, quandoquidem

quidem aliae uxores gravissime tulerint, quod ipsis, maritos sequi, per fata non licuerit. Qua admissa interpretatione, amicissimo omnia nexu conspirant. Cui tamen paulo durius videatur: *Et quam quam saevi*, illi auctor sim, ut reponat:

> *Illaque, quam* saevi fecerunt Maenada planctus.

v. 65. Non flavo retinens subtilem vertice mitram

mitra h. l. redimiculum capitis, ut & alibi; Phavorinus: Μιτρα λεγεται ὁ γυναικειος της κεφαλης αναδεσμος. Ceterum e nostro profecit Virgil. Cir. 511.

> Nunquam illam posthac oculi videre suorum
> Purpureas flavo retinentem vertice vittas.

cf. ibid. v. 170. ff.

Catullus vero secutus videri debet Homer. H. in Cer. 40. ff.

> Οξυ δε μιν κραδιην αχος ελλαβεν, αμφι δε χαιταις
> Αμβροσιαις κρηδεμνα δαΐζετο χερσι φιλησι
> Κυανεον δε καλυμμα κατ' αμφοτερων βαλετ' ωμων.

quo-

quorum extremus verſus a Catullo v. 64. ita eſt expreſſus:

Non contecta levi velatum pectus amictu

quod pleniori dictione extulit poeta, cum ſufficeret *non contecta* ſ. *non velata pectore.* Ad ſententiam poetae adpoſite Theocr. Adoniaz v. 133.

Λυσασαι δε κομαν, και επι σφυρα κολπον ανεισαι
Στηθεσι φαινομενοις, λιγυρας αρξωμεθ' αοιδας.

Amictus igitur ſ. veſtis, ſoluta zona pectorali (v. ſeq.) humeris deſiderat. Hinc fallitur Corradinus, qui *amictum* de faſciola, pectus ambiente, interpretabatur.

v. 65. Non tereti ſtrophio luctantes vincta papillas.

Iſidorus hunc verſum tanquam Cinnae auctoris laudat, cum hac lectionis varietate:

Non tereti ſtrophio *lactantes cincta* papillas.

lactantes habent quoque tres Venett. Ald. Colin. Gryphh. & Henric petr. quod nullo modo ferri poteſt, ſive *lactans* ſit, qui lac praebet, ſecundum Iſid. in Differentiis apud Barth. Adverſ. XL. 10. p. 1807. cf. Burmann. ad Ovid. Metam. VII. 321. ſive, qui decipit,

 ſecun-

ſecundum Flav. Caprum p. 2242. Agnoſcit tamen hanc lectionem Wouweren ad Petron. c. 86. & Geſner. in Theſ. L. L. *lactentes* tenet Mſc. Statii & Vicent. cum quibusdam. *Pap. lactentes* interpretari poſſis lactis ſeu omnino ſucci plenas, adeoque turgidas. Sic Ovid. faſt. I. 351. *ſata* dicuntur *teneris lactentia ſuccis*. Virgil. Georg. I. 315.

Frumenta in viridi ſtipula *lactentia turguent*.

& Plin. H. N. XIII. 4. de palmis: Dos his praecipua ſucco pingui *lactentibus*. Magis adpoſite Petron. c. 86. Itaque primum implevi *lactentibus papillis* manus, mox baſio inhaeſi, deinde in unum omnia vota conjunxi. jam laudante Heinſ. Adverſſ. p. 645. Julian. in Anthol. Brod. VII. p. 632.

Εκμαινει χειλη με ῥοδοχροα, ποικιλομυθα
— — — — —
Και μαζοι γλαγοεντες, εὔζυγες, ἱμεροεντες
Ευφυεες, πασης τερπνοτεροι καλυκος.

Pariter Theocr. in ſuaviſſimo Id. XXVII. 49.

Κ. τι ῥεζεις Σατυρισκε; τι δ' ενδοθεν ἁψαο μαζων
Δ. Μαλα τεα πρωτιςα ταδε χλοαοντα διδαξω.

μα-

μαλα χλοαοντα, uti optime restituit Heinsius, sunt *papillae lactentes* progerminantes, adeoque turgentes. Heinsianam conjecturam juvat epigr. in Anthol. Brod. VII. p. 616.

Αυτη προσθεν την ερατοχροος, ειαρομασθος
Ευσφυρος, ευμηκης, ευοφρυς, ευπλοκαμος,

In Theocriti loco pro διδαξω, quod mire exercuit Criticorum ingenia, legendum forsan:

Μαλα τεα πρωτιςα 'ταδε χλοαοντ' ετι δαξω

δακνειν de contrectatione hujusmodi satis usitatum. Lucian. in Meretricibus: και περιεβαλλον, και τους μασους εθλιβον, και εδακνε μεταξυ καταφιλουσα. Sic *papillarum oppressiunculae* Plauto in Pseudolo. Insuper in Theocrito doctis viris expendendum propono:

Μαλα τεα πρωτιςα ταδε χλοαοντ' ετι δραξω.

Uti plane Silenus Euripideus Cycl. 169.

'Ιν' εςι τουτι τορθον εξανιςαναι
Μαςου τε δραγμος και παρεσκευασμενου
Ψαυσαι χεροιν λειμωνος.

& in Anthol. Burmann. Sec. T. II. p. 536. *decerpere*

re poma. Pro διδαξω possis quoque substituere, Φιλασω more eroticis SS. satis frequentato. Vide Luciani & Petronii loca paulo ante adducta, & cf. praeterea Schrader. ad Musaeum p. 241. In Catullo *lactentes papillas* accipere quoque possis pro *candidis* p. Ovid. ex Pont. II, v. 37.

> Non ego laudandus, sed sunt *tua pectora lacte*
> *Et non calcata candidiora nive.*

Petron. in fragm. p. 668. ed. Burm.

> Mollea purpureum depromunt ora ruborem
> *Lactea*que admixtus sublimat *pectora* sanguis.

Jam Ennius Annal. II. apud Non. v. *lacte*.

> Et simul erubuit seu (leg. *ceu*) *lacte* & purpura mixta.

Sic *lactea brachia* Telephi laudat Horat. I. 13. 2. Apollon. Rhod. IV. 977.

> Κυανεη μετα τῃσι δεμας, πασαι δε γαλακτι
> Ειδομεναι.

de candore pectoris in Lyr. Maxim. Anthol. ep. CCXIX.

> Conde papillas, conde gemellulas
> Compresso lacte quae modo pullulant.

&

& paulo post:

Conde papillas, quę ne sauciant
Candorę & luxu nivei pectoris.

ubi *luxus pectoris* exquisite dictum de luxurianti, tumenti pectore. *Lactantes* vero & *lactentes* saepissime invicem permutari testes vide sis Burmann. in Anthol. l. l. & Intpp. ad Virgil. Georg. I. v. 315, Achill. Statius e depravata codicis sui scriptura *lacentis* exsculpsit *lucentes*, quod de candore pariter explicandum venit. Auctor epigr. in Anthol. Brod. VII. p. 631.

Δειρη λυγδινεη και ϛηθεα μαρμαιροντα.

Sic ϛηθεα φαινομενα Theocrito Adoniaz. l. l. nisi ibi de pectore, soluta zona, aperto, interpretari malis, uti contra Valer. Flacco III. 526. *mamma obscura* dicitur, quae strophio vincta est, adeoque operta. cf. fr. Chaerem. apud Athen. XIII. c. IX. p. 608. *lucentes malas* dixit Calpurn. XI. 45.

Tu quoque, saeve puer, niveum ne perde colorem
Sole sub hoc; solet hic *lucentes* urere *malas*.

Stat. Silv. III. IV. 65.

Olim etiam ne prima *genas* lanugo *nitentes*
Carperet, & pulcrae fuscaret gratia formae.

ubi

ubi Marklandus malebat *spargeret*. Sed *lanugo carpit* h. deminuit, corrumpit genarum nitorem. Lucem genarum habes apud eundem Achill. I. 305. Sed *lacentes* pro mera aberratione script. *lactentes* habendum esse, in proclivi est videre. Ventum tandem ad illam lectionis varietatem: *luctantes*, quod, etsi cum Plantin. (ubi luctanteις scribitur) & Muret. exiguo admodum numero editiones prae se ferant, vel sic tamen ceteris omnibus longe praeferendum esse, quivis harum rerum intelligens cum Mureto, Dousa, Vulpio & aliis statuet. Et sane causas hujus corruptelae facile expedias. E *luctantes* librarii oscitantia factum *lactantes*, quod, cum ad rem non faceret, a docto quodam in *lactentes* mutatum est. Inde, scripturae vitio, *lacentes* in Statii codice. *Papillae luctantur*, quae tument, protuberant, adeo, ut strophio aegere coerceantur. Simillimum, licet alia de re, occurrit phantasma apud Papin. Achill. I. 525. de Calchante κατεχομενῳ:

— — *exsiliunt crines, rigidisque laborat*
Vitta comis, nec colla loco, nec in ordine gressus,

laborat vitta, quae *comas rigidas*, luctantes vix coercet. *Luctari* pariter de igne apud Valer. Flacc. I. 204.

Protulit ut crinem densis *luctatus* in extis
Ignis —

&

& Sil. Ital. I. 174.

— — in medio *luctantes* vulnere *flammae*.

Cessavere.

flammas luctantes malim ibi de prorumpendi impetu (ut *Luctantes venti* Virgil. Aen. I. v. 53.) interpretari contra Drakenb. Sic contra res, quae aliquid aegre coercet, sustinet, poetis *laborare* dicitur. Notum Horatii I. 9. 2.

— — — nec jam sustineant onus
Silvae laborantes.

quam imaginem hausit forsan H. e Pindaro Pyth. Λ. 477.

Η συν ορθαις κιονεσσι
Δεσποσυναισιν ερειδομενα
Μοχθον αλλοις αμφεπει

laborat trabs illa, grave aedium onus sustinens, *luctans* inde simpliciter dicta Vitruvio Egregie vero huc facit alter Pindari locus l. l. v. 515:

— — — και
Μαν κεινος Ατλας ουρανῳ
προσπαλαιει.

h. tanquam alter Atlas, qui caelo obluctatur, caelum altius elevare videtur, pro vulgari qui caelum sustinet, adjuncta tamen gravita-

 tis

tis notione, plane uti hanc rem elocutus est Sil. Ital. I. 204.

Sidera nubiferum fulcit caput, *aetheriasque*
Erigit aeternum *compages ardua cervix*.

Ita quoque *papillae* προσπαλαιουσι *obluctantur strophio*, quae illud longius a se repellunt, tumore scilicet. Ad sensum h. v. adposite quoque Aristaenet. l. 1. ως κυδωνιουντες οι μασοι την αμπεχονην εξωθουσι βιαιως, jam notante Dousa. *luctantes* agnoscit quoque Heins. ad Ovid. Remed. Amor. 338.

— — — — omne papillae
Pectus habent tumidae, fascia nulla tegat.

ubi laudat Martialis XIV. 134.

Fascia *crescentes* dominae *compesce* papillas.

Lucil. apud Nonium v. *stare*:

Hic pectus solidum invenies, hic stare papillas,
Pectore marmoreo.

Maximian. El. V. v. 38.

Urebant oculos *durae stantesque papillae*
Et quas adstringens clauderet una manus.

Inclinatas p. contra dixit Propert. II. 12. 21.

Nec

Nec dum *inclinatae* prohibent te ludere
mammae

Similiter Agath. in Anthol. Brod. VII. p. 601.

Μαζος υπεκλινθη, πεσου οφρυες, ομ-
μα τετηκται

χειλεα βαμβαινει φθεγματι γηραλεῳ.

Rationem vero, qua inductus Corradinus hanc scripturam rejiciendam existimat, nimirum „improprium esse puellae virginis habere papillas intumescentes, aliis expendendam relinquimus satis nos Critici officio fecisse arbitrantes, si poetarum testimoniis contrarium ostendamus. Ed. IV. in Anthol. Steph. f. 689. και μαζος, ακμης αγγελος, κυδωνια. Sic Aristaenet. I. 3. μασθον της ποθεμενης vocat κυδωνιωντα. Nonnus I. p. 28. de Europa:

— — — — απο στερναιο δε νυμφης
Οιδαλεην εθλιψεν ακαμπεος αντυγα μα-
ζου.

tumere nimirum in genere de pubertate inprimisque de puellis, viro tempestivis adhibetur poetis. Claudian. Epithal. Pallad. & Celer. 125.

matura tumescit
Virginitas, superatque nives ac lilia can-
dor.

quem

quem locum apte laudat Barth. ad Stat. Achill. I. 290.

Virginitas matura toris, annique tumentes.

seive ibi cum quibusdam legas *animique tumentes*. Ita quoque Gesnerus illa Claudiani Laud. Seren. 121.

Utraque luminibus *tumidum* micat.

contra Heinſ. explicat. Alia loca huc ſpectantia collegi in Epiſt. crit. p. 79. Non. Marc. v. *Strophium:* faſcia brevis, quae *virginalem errorem* (leg. *horrorem* uti *papillas horridulas* Plauto dicuntur) cohibet papillarum.

v. 66, 7. Omnia quae toto delapſa e corpore paſſim
Ipſius ante pedes fluctus ſalis adludebant.

In deſcribendis gravioribus animi commotionibus ſolemne eſt poetis, veſtis ſeu cujusque rei, quam tractant ita adfecti homines, prolapſae mentionem injicere. Ovid. Heroid. XX. 207.

Ut, te dum nimium miror, (*nota certa furoris*)
Deciderint humero pallia lapſa meo.

inprimis de timore. e. g. Homer. Il. X. 448.

της δ' ελελιχθη γυια, χαμαι δε οι εκπεσε κερκις.

ubi

ubi vide Intpp. Statius de Achille virum se fasso, Achill. II. 203.

Illius intactae ceciderunt pectore vestes.

adde similem de Baccho locum Theb. VII. 150.

Purpureum tristi turbatus pectora vultum
Non crines non serta loco; dextramque reliquit
Thyrsus & *intactae ceciderunt cornibus uvae.*
Ergo, ut erat, lacrimis, *lapsoque inhonorus amictu* &c.

alludebant ita Vicent. Venett. & Ald. cum quibusdam, alii ut Colin. Gryph. & Henric. petr. *allidebant* & *allidebat*. Quam lectionem probabat Scaliger, Guarinus quoque eidem calculum suum adjecisse videtur, respiciens h. l. in Ecloga, quae *Lycidas* inscribitur:

Stabat humi positum crudeli corpus arena
Foedatum, & *pedibus fluctus salis allidebant.*

Quam Ecl. cum aliis ejusdem exhibuit *Barthius*, Ill. Scholae Portensis *decus eximium, magnis virtutibus augens*, ut Catulliana mea faciam, in *Eclogg. poett. recentt.* p. 148. *Allidebant* defendere possis Senec. Hippol. 6. ubi *verberare* de fluvio terram alluente dictum. Propert. III. 15. 32.

Et

Et *feries* nudos *veste* fluente *pedes.*

Papinius Achill. I. 100.

— — — liquidum ter gressibus aequor
Reppulit & *niveas feriunt vada* Thessala
plantas.

cujus locum ob oculos habuit Claudian. de Nuptt. Honor. & Mar. v. 147. adde Stat. Silv. III. 2. 38. de Glauco:

Litoream blanda *feriens* Anthedona cauda.

cf. Burmann. ad Valer. Flacc. I. 385. & Heyn. V.S. ad Tibull. 3. 4. 35. Simili, paulo tamen insolentiori modo Statius Theb. II. 556. de Tydeo:

— — abscissis *infringens* cautibus uncas
Exsuperat juga dira manus.

cave ibi cum quibusdam legas: *insigens.* Nam hoc ipso, satis insolenti, multo insolentius est, quod dedit Achill. I. 575.

— — — ducitque manum, *digitos*que
sonanti
Infringit citharae.

ut Latinis adlidere, ita Graecis *βαλλειν* in usu. Aeschyl. Agam. 1400.

βαλλει μ' ερεμνη ψεκαδι Φοινιας δροσου.

Alteram, tamen lectionem *adludebant* praeferunt Statius & cum Vossio Vulpius. Recte. Nam

Nam haud dubie suaviorem animo subjicit imaginem. Alludere enim est poetis, *leni strepitu adtingere.* De Austro exquisite Valer. Flacc. VI. 665.

> Ac velut ante comas, ac summa cacumina silvae
> *Lenibus adludit flabris* levis Auster —

Senec. Thyest. 156.

> — — — — tremens
> Adludit patulis arbor hiatibus.

Statius Theb. IX. 335.

> Jam secura maris, teneris jam cornua palmis
> Non tenet, extremis *adludunt aequora plantis*,

cf. Stat. & Passerat. h. l. Graecis προσπαιζειν, προσγελαν pariter hac de re. Moschop. citante Vossio: προσπαιζειν το κυμα τω αιγιαλω λεγεται νηνεμιας ουσης. pro quo Theocritus suaviter usurpavit σαινειν Eid. 5. 12.

> — — — — — τα δε νιν καλα κυματα σαινει
> Ασυχα καχλαζοντα επ' αιγιαλοιο θεουσαν.

uti egregie h. l. persanavit Magnus ille Hemsterhus. addicente Valkenario doctissimo. Uti σαινειν Graecis, ita pari virtute Latinis *adulari* venit. Avienus Perieg. 338.

— ut-

— — — — — utque Syenae
Caerulus accedens ditis loca *flumine adulat*
Nomine se claro Nilum trahit.

Statius Achill. I. 102.

— — — lateque deae Sperchios *adulat*
Obvius, & dulci vestigia circuit unda.

Sic enim ibi forsan legendum pro eo, quod nunc vulgatur: *abundat.* Cui emendationi ipsius Statii auctoritas accedere videtur Theb. IX. 324. ubi agit de Crenaeo, in Ismeno fluvio versanti:

Laetus *adulantem* nunc huc nunc margine ab illo
Transit avum.

cf. Valken. doctissimum ad Hippol. Euripidis v. 862. p. 256. Ceterum lectionem *adludebant* firmat quoque Codex Palatinus, teste Barthio ad Pap. Stat. IX. 336.

v. 68-70. Sed neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
Illa vicem curans toto ex te pectore Theseu
Toto animo, tota pendebat perdita mente.

fluctuantis amictus habent Venett. vitiose. Sub *amictu* Corradin. intelligit strophium; quidni vestes

vestes omnino humeris delapsas, aquis huc illuc agitatas? hoc enim est *am. fluitans*. Apte laudat Vulp. Lucret. II. 555. *fluitantia aplustria.* quocum tamen Statii interpretationem, *amictum fluit.* laxum, adeoque ventis agitatum accipientis, tanquam omnino perperam institutam pronunciare nolim. Sic Lucret. II. 596. *frondes fluidae* vento motae. Pariter Ovid. Metam. XI. 470. & Propert. III. 20. 12. *vela* dicuntur *fluitantia.* Claudian. de VI. Consf. Hon. v. 565.

— — — — — quid fixa draconum
Ora velint? *ventis fluitent*, an vera minentur?

& in Rufin. I. 75.

Lassa recedentis *fluitant* vestigia venti.

Idem in Epithal. Pallad. 11. *fluitant arcus*, nervis remissis. Vulpianam tamen rationem tanquam accommodatiorem h. l. vel sic praefero. *Vicem mitrae non curans*, parvi pendens quid mitrae, quid amictui fieret, bene idem Vulp. nisi *vicem mitrae*, *amictus* ἀρχαϊκῶς dictum accipere malis pro simplici: *mitram, amictum.* uti in illo Plauti: si vis excruciare *vicem meam* h. e. *me.* quem locum laudat in hanc rem Tollius ad Auson. p. 568. — v. 69. Aldus legit:

— —

— — — — — toto te pectore Theseu

Toto animo, tota *prodebat perdita* mente.

omisso *ex*, quod alii omittunt, Plures vero: *toto te ex pectore*, male. *prodebat perdita* legit quoque Ms. Scaligeri, quod cum Ach. Statio poetae restituendum opinabatur idem vir doctus. Broukhus. quoque idem praetulisse videtur, laudans h. l. cum Scaligeri scriptura ad Propert. I. IX. 21. Qua quidem admissa, Catullum Ariadnen Thesei nomen in clamantem, qualis describitur Ovid. Herod. X. 21.

Interea toto clamanti litore, Theseu,
Reddebant nomen concava saxa tuum.

induxisse dicendum est. Sed praeterquam quod illa: *toto animo*, *pectore*, *mente* minus apte tum posita videantur, ipsa Ariadnae stupore defixae conditio hoc respuere videtur, id quod jam a Corradino monitum video. Alii pro *pendebat* leg. *perdebat* vitiose. Optime vero habet vulgata lectio. *Pendebat Ariadne ex Theseo*, quae illum discedentem defixo prosequebatur vultu. Nota illa Ovid. Heroid. I.

Narrantis conjux pendet ab ore viri.

adde Horat. Epist. II. 1. 96.

Suspen-

Suſpendit picta vultum mentemque tabella.

ubi multum fallitur Geſnerus, qui „de *pi-*
„*ctura ſuſpenſa* ibi cogitabat, qua vultus &
„lineamenta oris ita expreſſa ſint, ut phyſio-
„gnomon aliquis inde judicare de mente &
„moribus poſſet, vel quod familiarius, ut
„quivis ſpectator videret ſed ita, an pertur-
„bata mente, hilares an triſtes eſſent;„ cum
contextus ratio alium prorſus explicandi modum ſuadeat, imo flagitet, nimirum, *Graeciam, ex quo pacis otia mores in luxuriam verterent, variis exarſiſſe ſtudiis, nunc athletarum, nunc equorum, nunc ſtatuis cujuscunque materiae, nunc picturis quam maxime delectatam fuiſſe.* Pariter Manil. V. 655. de funambulo:

At caeli meditatus iter, veſtigia perdet
Pene ſua, & pendens *populum ſuſpendet* ab *ipſo.*

Vultus & mens adeoque ſuſpenditur, quae maxima cum cupiditate tabulam ſuſpenſam oculis perluſtrat. *perdita* exprimit miſeram Ariadnes conditionem, vel potius ſummum ipſius amorem, quem declarabat hoc ipſo, quod Theſeum oculis proſequeretur. Apte laudat Stat. Virgil. Ecl. VIII. 88.

— — — — — — procumbit in ulva
Perdita, nec serae meminit decedere nocti.

Adde eund. Cir. 428.

Ten'ego plus patrio dilexi *perdita* regno?

Tibull. II. 7. 33.

Tunc morior curis, tunc mens mihi *perdita* fingit.

uti quoque interpretabatur Burmann. ὁ πανυ ad Propert. I. XIII. 7.

Perditus in quadam tardis pallescere curis
Incipis.

ubi plura exempla adlata vide sis.

v. 71. Ah miseram, assiduis quam luctibus externavit

Spinosas Erycina serens in pectore curas.

Ita maxima pars librorum legit h. v. Nonnulli tamen *misera* & *extenuavit*, ut Vicent. Aldd. Gryphh. cum Statio, non omnino male, siquidem *extenuari luctibus* dictum, ut *dolore moerore confici.* Seneca Hippol 375. *populatur artus cura.* de infelici Phaedrae amore. Apollon. Rhod. III. 762.

— — — — — ενδοθι δ'αιει
τειρ'οδυνη σμυχουσα δια χροος, αμφι τ'αραιας

Ινας

Ινας και κεφαλης ὑπο νειατον ινιον αχρις.

Theocrit. III. 17.

Ὁς με καταςμυχων και ες οςεον αχρις ιαπτει.

Euripid. Rhesus v. 425,

Λυπη προς ἡπαρ δυσφορων ετειρομην

Sed praeterquam quod altera lectio *externavit* plurium codd. nitatur auctoritate, & Nonius ita quoque legerit, accommodatiorem sane (v. v. 60. ff.) orationi conciliat sensum. *Externari* vero dicuntur quocunque tandem animi adfectu commoti. Homerus de Agamemnone Il. X. 93.

Αινως γαρ Δαναων περι δειδια, ουδε μοι ητορ
Εμπεδον, αλλ' αλαλυκτημαι, κραδιη δε μοι ενδον
Στηθεων εκθρωσκει, τρομεει δ' ὑπο φαιδιμα γυια.

Apollon. Rhod. III. 962.

Εκ δ' αρα ὁι κραδιη ςηθεων πεσεν — —

ibid. 865.

Ιαπετοιο παΐς οδυνῃ περι θυμον αλυων

Theocrit. XXV. 262. leonem describit

— — — οδυναισι παραιφρονεοντα βαρειαις.

Archilochus apud Stob. LXII. p. 397. de amoris furore:

Κλεψας εκ στηθεων απαλας φρενας.

cf. Sapph. Od. v. 7. unde Catullus

misero quod omnes

Eripit sensus.

Apulej. Metam. L. V. tunc Psyche misella — — rapitur verborum tam tristi formidine, & *extra terminum mentis suae posita*, prorsus omnium mariti monitionum, suarumque promissionum memoriam effudit &c. Pacatus in Paneg. Animos nostros, subitis adfectibus impares perinde laetitia ac dolor, si deprehendat, *externat.* v. Heins. ad Ovid. Met. I, 641. alia Apuleji loca suggerentem. *Erycina* Venus *serit curas in pectore,* cum dilectu pro: pectus replet, obruit curis. Sic Lucret. V, 1289.

— — — — aereque belli
Miscebant fluctus, & volnera vasta *serebant*.

Apte laudant ibi Intpp. Plautinum illud. *pugnos*

gnos in faciem serere. vid. omnino Zinzerling. Promulſ. c. XX. Sic *ſpargere* de crebro caeſtuum ictu, Stat. Achill. II. 441.

— — — — ſpargere caeſtus
Ludus erat requiesque mihi.

miſcere incendia late ſerere, ſpargere incendia Virgil. Aen. II. v. 329. Magis vero adpoſite Apulej. VI. Met. in fine: Quis autem te Deûm, quis hominum patietur, *paſſim cupidines populis diſſeminantem*, cum tuae domus amores amare coerceas, & vitiorum muliebrium praecludas officinam? cf. Burmann. ad Anthol. Lat. T. I. p. 175. *Curae* ſunt h. l. quae amorem comitantur, ſollicitudo, dolor, metus. Ovid. Art. Am. I. 735.

Adtenuent juvenum vigilatae corpora noctes
Curaque &, e magno qui fit amore, dolor.

infra v. 250.

Multiplices animo volvebat ſaucia *curas*.

& LXVII. 51.

Nam mihi quum dederit duplex Amathuntia *curam*

quodſe Theocrito XVII. 52.

 Πα-

Πασιν δ᾽ ηπιος ηδε βροτοις, μαλακως μεν ερωτας
Προσπνειει, κουφας δε διδοι ποθεοντι μεριμνας.

Anthol. Brod. IV. de Amore:

Ευδεις αγρυπνους, επαγων θνητοισι μεριμνας.

Nonno l. XII. Dionyſ. μεριμναι dicuntur ποθοβλητοι. Alias *cura* ſimpliciter de *amore*. Unicum tantum, cum res ſatis nota ſit, Ovidii locum, qui nunc in libris depravate circumfertur, & cui medicinam paratam habeo, excitare liceat, Heroid. VII. 33.

Aut ego, quem coepi, (neque enim dedignor) amare
Materiem *curae* praebeat ille meae.

το *aut ego*, quo referas, non habes. Lege indubitata conjectura:

Atque, *ego* quem coepi, (neque enim dedignor) amare

vide, quae ibi antecedunt. Paulo aliter Burmannus. Graecarum loca collegit Koen. ad Gregor. Dial. p. 78. *Curas ſpinoſas* vocat poeta, quae animum cruciant, pungunt. *Spinas adfectuum* ſimili modo dixit Boethius, cujus locum noſtro jam admovit Barth. Adverſ.

verſ. XIX. c. 14. p. 991. Solemne eſt vero poetis, adfectibus gravioribus, morſus & ſpicula dare. δηγμα λυπης habes apud Aeſchyl. Agam. v. 800. δηγμα ερωτος Sophocl. apud Plutarch. t. II. p. 619. quem locum debeo eruditiſſimo Valken. ad Hippol. 1303. p. 305. cujus doctiſſimam notam omnino vide ſis. κεντρα μεριμνης in Nonno quoque invenias.

v. 73–75.

Illa tempeſtate, ferox quo & tempore Theſeus
Egreſſus curvis e littoribus Piraei
Attigit injuſti regis Gortynia tecta.

In plerisque libris poſt v. *curas* v. antec. diſtinctio eſt poſita, quam nos, cum omnino ſententiarum nexui repugnet, cum Cantabrig. & aliis ſuſtulimus. Pleniorem dictionem, *illa tempeſtate*, *quo tempore* bene defendit Voſſius ſimili illa Ciceronis: *ejus temporis, quo die*. Eadem verba eodem fere modo cumulata invenias quoque apud Lucil. cujus fragmentum ſervavit Pellius N. A. III. 14. p. 249.

Tempeſtate ſua, atque *eodem uno tempore* & horae
Dimidio.

 Cete-

Ceterum v. 73. cum aliqua lectionis varietate in libris legitur. Cod. Voss. & Vicent. *ferox & t.* ita quoque cum Ald. Scalig. At Venett. Gryph. & alii *ferox que &*, una cum Statii Mss. scribarum vitio pro: *ferox quo &* quod in plurimis M s. & editis libris obtinet. v. 74. Ald. I. Colin. Gryph. I. Henric-petr. *Pyreaei* reliquae Gryphh. cum Plaut. *Pyraei* male. *v. 75. Gortynia templa* exhibet Cod. Guelpherb. cum Ven. a. 1481. & aliis doctius utique.

v. 80.

Quis angusta malis cum moenia vexarentur.

Sic major pars librorum. Reliqui: *augusta moenia*, quae vel propter magnitudinem, vel, quod a Minerva & Neptuno exstructa fuerint, ita dici posse censebat Scaliger, quem refellere conatur Vossius, monetque, omnia fere moenia hanc ob causam *augusta* vocari posse, cum quaevis fere civitas deum aliquem conditorem jactitet, neque tamen sic adpellari. Alterum, ait, historicae omnino repugnat fidei, nam Athenae ante hanc Thesei expeditionem vix *amplae* recte dici poterant. Ideoque sequitur alteram lectionem, *angusta*, quoniam Athenarum oppidum tunc temporis exiguum fuerit, priusquam Theseus

ſeus, poſt Minotauri ſtragem illud, coactis in urbem Atticae populis, ampliaret. Utut haec a Voſſio diſputata hiſtoriae quam maxime ſuffulciantur fide, & *anguſta moenia* recte de exiguo oppido dicantur, ut Ovid. Faſt. III. 181., aliam tamen eamque magis poeticam h. l. explicandi rationem iniri debere, certo mihi perſuaſum habeo. Quod pedeſtris oratio ita efferret: *moenia ſunt in anguſtiis malorum*, aut *vexantur malis* hoc cumulat poeta: *moenia, anguſta malis, vexantur*. *Anguſtiis urgueri* & ſim. Ciceroni quoque in uſu, e. g. de fato XVII. ad Div. X. 16. *Anguſtum* vero poetis pro anguſtato, coarctato dicitur. Claudian. R. P. I.

Aegaeon poſitis *arcto* de *corpore* nodis.

ubi arctum corpus eſt vinculis conſtrictum, ex imitatione Statii Theb. IV. 535.

anguſtam centeni *Aegaeonis umbram.*

Quibus tamen haec non ſatisfaciant, illi per me reponant:

Queis *arctata* malis cum moenia vexarentur.

quod ſane facilius eſt. Et *arctata* in Codd. quoque cum *anguſta* variat. e. g. apud Tibull. I. IV. 11.

— — — *angustis* quod equum compescit habenis

Cod. Reg. teste Heynio V. III. offert *armatis*, unde *arctatis* quosdam legisse acute idem Vir summus conjicit. Possis quoque:

Queis *agitata* malis cum moenia vexarentur

agitata vexarentur, copiosiori dictione cum alterum suffecisset, *agitarentur*, aut *vexarentur*. Quibus doctiora adrident, iis adblandiri possit:

Queis *Actaea* malis cum moenia vexarentur.

Ceterum Statii libri duo tenent *versarentur*, confusione solemni. cf. Burman. ad Ovid. Amorr. II. 2, 29. & Bentlei. ad Horat. I. 7, 15. Eadem varietas in Statio Theb. V. 613. de Archemoro:

— — — modo quem digressa reliqui
Lascivum. & prono *vexantem* gramina cursu

ubi ed. Antw. Mss Heinsii & Barthii *versantem* quod defendas Theb. IV. 787. In nostro loco, utcunque legas, eodem redire videtur; nisi *versarentur* magis poeticum habeas.

beas. *Urbs versatur*, quae vel pavore aliquo vel periculo perculsa tranquillo statu dejicitur Sic πολιν σειειν Euripid. Orest. 612. Pindar. Pyth. 4, 484.
v. 86 – 90.

Hunc simulac cupido conspexit lumine virgo
Regia, quam suaves exspirans castus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat.
Quales Eurotae progignunt flumina myrtus,
Aurave distinctos educit verna colores:

Lumen seu oculos Ariadnes dicit *cupidos* quippe amantis. Virgil. Cir. 132.

O nimium *cupidis* si non inhiasset *ocellis*.

imitatus forsan Lucret. I. 36.

Atque ita suspiciens tereti cervice reposta
Pascit amore *avidos* inhians in te Dea *visus*.

nimium lumen Stat. Achill. I. 583.

— — — *nimio* quod *lumine* sese
Figat, & in verbis intempestivus anhelet.

quam suaves &c. quae in thalamo, matris cura enutrita, surculi instar, adolescebat. Magno

gno hanc ſententiam ornatu extulit poeta. Quanto ſimplicius, quem ob oculos habuit noſter, Theocrit. Eid. κδ. v. 101.

Ἡρακλεης δ'ὑπο μητρι, νεοι' φυτον ὡς εν αλωα

Ετρεφετ'.]

Jam expendamus ſingula. *Lectulus exſpirans ſuaves odores* eſt Homer. θαλαμος θυωδης, ευωδης. Noſtrum expreſſit Virgil. Cir. init.

Etſi me vario jactatum laudis amore

— — — — — —

Cecropius *ſuaves exſpirans hortulus auras*
Florentis viridi Sophiae *complectitur* umbra.

ubi *το vario* ab Heynio V.S. tentatum nolim, nam *jactatum* haud obſcure innuit, poetam variis modis famam ſectatum fuiſſe. *Lectus alit illam*, quatenus ibi primam aetatem exigit. *in complexu matris* vide LVIII. 58. & LXIX. 21. adde Heſiod. Εργ. v. 520. de virgine:

Ἡτε δομων εντοσθε φιλῃ παρα μητερι μιμνει

Ουπω εργ' ειδυια πολυχρυσου Αφροδιτης.

v. 89.] ſuccreſcit Ariadne myrti aut floris inſtar. Pariter Catull. LVIII. 21. de virgine:

Flori-

Floridis velut enitens
Myrtus asia ramulis

adde ib. v. 91. Eurotae ripas myrtis consitas fuisse vix aliunde constat; nisi in Virgil. Cir. v. 376.

— Amyclaeo spargens altaria *thallo*!

thallum de *myrtis* circa Eurotam cum Heynio intelligere velis. Graecis semper hic fluvius audit δονακοεις ut Eurip. Hel. 210. Iphig. in Aul. 176. δονακότροφος. — v. 90. *Aura verna*, Zephyrus *educit*, elicit, facit progerminare *distinctos colores* flores varios. *educere* elegans verbum hac de re, quod alias *submittere*, ut Lucret. I. 7. & inde Propert. I. 2. 9. & αναπεμπειν Pindaro Pyth. Θ, v. 82.

Οσσα δε χθων ηρινα φυλ'
Λ' αναπεμπει.

Hinc Lucretio I. 11. *Favonius* dictus *genitalis* & αυρη Nonno καρποτοκοι.

v. 91 – 94.

Non prius ex illo flagrantia declinavit
Lumina, quam cuncto concepit pectora flammam
Funditus, atque imis exarsit tota medullis,
Heu misere exagitans immiti corde furores.

Pro-

Profecit ex hoc loco Virgil. Cir. 160.

Heu nimium tereti nimium Tirynthia visu
Virginis in tenera defixerat omnia mente,
Quae simulac venis hausit sitientibus ignem
Et validum penitus concepit in ossa furorem —

notante jam ibi Scalig. Apollon. Rhod. III. 286. de Medea:

— — — βελος δ'ενεδαιετο κȣρη
Νερθεν υπο κραδιη φλογι εικελον· αντια δ'αιεν
Βαλλεν επ' Αισονιδην αμαρυγματα, και οἱ αηντο
Στηθεων εκ πυκιναι καματῳ φρενες, ȣδε τιν' αλλην
Μνηςιν εχε, γλυκερῃ δε κατειβετο θυμον ανιῃ

adde Stat. Achill. I. 301. Senec. Hippol. 637. — *lumina flagrantia* amorem indicantia, Moscho οφθαλμοι ἱμερον αςραπτοντες. *ardentia lumina* Valer. Flacc. VI. 656. loco nostro valde simili:

At regina virum (neque enim deus amovet ignem)
Persequitur lustrans, *oculisque ardentibus haeret*

qui

qui tamen presse sequitur Apollon. Rhod. III. 444. cujus locum, cum nulli interpretum in mentem venerit, adponere non gravabor:

— — — επ' αυτῳ δ'ομματα κϑρη
Λοξα παρα λιπαρην σχομενη ϑηειτο καλυπτρην
Κηρ' αχεϊ σμυχϑσα· νοος δε οἱ ηυτ' ονειρος
Ερπυζων πεποτητο μετ' ιχνια νισσομενοιο

unde & sua hausit Musaeus v. 71. de Hero:

Ηδ' αρα καλλιϑεμεϑλον οπη κατα ναον αλατο,
Εσπομενον νοον ειχε και ομματα και φρενας ανδρων

quod Schraderum, Virum diligentissimum, non animadvertisse miror. de amore per oculos in pectus se insinuante, suaviter Achilles Tatius I. p. 7. ed. Commel. καλλος γαρ οξυτερον τιτρωσκει βελους, και δια των οφθαλμων εις την ψυχην καταῤῥει· οφθαλμος γαρ οδος ερωτικῳ τραυματι. & paucis interpositis: τϑς δε οφθαλμϑς αφελκειν μεν απο της κορης εβιαζομην, οἱ δε ουκ ηϑελον, αλλ' εἱλκεν ἑαυτϑς τῳ τϑ καλλϑς ἑλκομενοι πτασματι, και, τελος, ενικησαν. adde p. 123. l. 7. & quae ibi sequuntur — v. 92. quidam pro *cuncto* offerunt *toto*. Quae si admittatur lectio, in sequenti versu Heinsius in Advers. p. 646. legendum proponebat:

 exarsit

exarſit *toſta* medullis.

Non male. Catull. 98. 7.

Quum veſana *meas torreret flamma medullas*

& 67. 52.

— & in quo me *torruerit* genere.

ut Horatii, Tibulli, Propertii loca mittam, Theocrit. XXIII. 33.

Ηξει καιρος εκεινος, οπανικα και τυ φιλασεις

Ἀνικα ταν καρδιαν οπτευμενος ἁλμυρα κλαυσεις.

& VII. 51.

Αι κεν τον Λυκιδαν οπτευμενον εξ Αφροδιτας

Ρυσηται θερμας γαρ ερως αυτῳ με καταιθει.

Neque tamen *cuncto* plurimorum librorum auctoritate ſuffultum ſine juſta cauſa moveri omnino velim; qua etiam de cauſa *cupido*, quod olim pro *cuncto* conjeceram, nunc rejicio. Calpurn. Eclog. XI. 66.

Quum ſic in Meroe *totis* miſer *ignibus arſi*.

h. tota arſi in M. vid. ibi Wernsdorf. V. III.— In v. 94. pro *Heu m.* unus Statii Cod. *Cum m.* male. In explicando & diſtinguendo hoc verſu interpretes in diverſa abeunt; nec mirum,

rum, cum sensus verborum sit paulo reconditior. Pallad. Fusc. h. v. cum sequentibus jungendum censet ita, ut apostrophe ad Amorem & Venerem ab h. v. incipiat. Et sane, hac admissa interpunctione, multum omnino obscuritatis tollitur. Parthen. *in miti* divisim legit, explicat enim: *in corde puellari, quod mite humanumque solet esse.* n i-nus commode h. l. Etsi Palladii rationem non plane contemnendam duxerim, rectius tamen apostrophen a. v. s. *Sancte puer* cet. ut in Apollonii & Oppiani nostro similibus locis paulo post adducendis: Σχετλι' ἐρως orationem ordiuntur, incipere, nemo facile infitias ibit. Videndum igitur an, retento cum plurimis libris post *furores* inciso, commodus satis inde sensus emergat. *Ariadne agitat furores* quatenus amorem, oculis conceptum, animo nutrit, agitando irritat. Sic Senec. Tyest. 179. *agere iras.* Adposite quoque Statius Silv. V. I. v. 202.

Incubat amissae, *mersumque in corde dolorem*
Saevus *agit.*

h. e. nutrit, indulgendo, dolorem. Non itaque erat, quod Marklandus illud multo fortius verbum, in *alit,* quod quidem hac de re pervulgatius est, temere mutaret. Male quoque Barthius jungebat *mersum agit,* quod

 pro

pro *demergit in corda* (ſic enim pro in *corde* legi volebat) dictum accipiebat. Grat. Fal. Cyneg. 270.

Os magnum, & patulis *agitatos morſibus ignes*
Spirent.

Mire vero hanc meam Catulliani loci interpretationem ſuſtentat, eamque, meo certe ſenſu, tanquam unice veram evincit Moſch. Id. III. 85.

— — — καὶ τὸν ἔρωτα
Ετρεφεν εν κολποισι και ηρεθε ταν Αφροδιταν

uti egregie illum locum conſtituerunt Valken. & Brunk. *Cor immite* eſt, quod nondum amori ſuccubuit. Sic *trux Achilles* Statio Achill. l. v. 301.

Hanc ubi ducentem longe ſocia agmina vidit
Trux puer & nullo temetatus pectora motu,
Deriguit, totisque novum bibit oſſibus ignem.

ubi ſequentia Achillem *trucem* bene declarant. Idem Theb. XII. 534.

Hippolyte, jam *blanda genas*, patiensque mariti
Foederis.

adde

adde Ovid. A. A. II. 177. & Tibull. III. 6. 15. de Amore:

> Ille facit *mites* animos Deus, ille ferocem
> Contudit, & dominae misit in arbitrium,

uti praeclare emendavit illum locum Heynius Vir sagacissimus, addicente Burmanno quoque ad Propert. I. 5. 12. — Suo igitur quisque in distinguendo hoc loco fruatur judicio: mihi certe haec, ut paullo exquisitior, praeplacet explicandi ratio.

V. 95 — 98.

> Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces
> *Quaeque* regis *Golgos*, quaeque Italium frondo*sum*,
> *Qualibus* incensam jactastis mente puellam
> Fluctibus, in flavo saepe hospite suspirantem.

Conversio ad Amorem & Venerem suavissima, cujus tamen inventae laus debetur Apollonio Rhod. IV. 445.

> Σχετλι' ερως μεγα πημα, μεγα ςυγος ανθρωποισιν
> Εκ σεθεν ουλομεναι τ' εριδες, ςοναχαι τε γοοι τε

 Αλ-

Αλγεα τ'αλλ'επι τοισιν απειρονα τετρηχασι·
Δυσμενεων επι πασι κορυσσεο, δαιμον, αερθεις,
Οἷος Μηδειη ϛυγερην Φρεσιν εμβαλες ατην.

unde profecit Oppian. Halieut. IV. 11. cujus vv. cum orationis color in iis, Catulli vv. valde ſimilis ſit, adponere viſum eſt:

Σχετλι' ερως δολομητα, θεων καλλιϛε μεν οσσοις
Εισιδεειν, αλγιϛε θ'ότε κραδιην ορο θυνεις
Εμπιπτων αδοκητος, ύπο Φρενα δ'ώϛε θυελλα
Μιϛγεαι ασθμαινεις δε πυρος δριμειαν ομοκλην
ΠαΦλαζων οδυνῃσι και ακριτοισι μανιαις.

cf. eundem Cyneg. II. 410. ſſ. — Docte ſatis περιΦραζει Catullus Amorem γλυκυπικρον γλυκυδακρυν, verbis: *qui curis gaudia miſcet* Pariter Catull. LXV. 17.

Multa ſatis luſi, non eſt dea neſcia noſtri
Quae dulcem curis miſcet amaritiem.

Ad ſententiam Euripid. fragm. X. in Aeolo. Callimachus in Fragm. p. 569.

επει

επει θεος ουδε γελασαι
Ακλαυτει μεροπεσσιν οϊζυροισιν εδωκεν.

Theocrit. Id. ιζ. 51.

Πασιν δ'ηπιος ηδε βροτοις, μαλακους μεν ερωτας
Προσπνειει, κουφας δε διδοι ποθεοντι μεριμνας.

Magis vero huc pertinent Meleagri epigrammata duo in Anal. Brunkii V. Cl. laudata quoque Valken. V. D. ad Eurip. Hippol. 347.

Ψυχαπαται δυσερωτες, όσοι φλογα ταν φιλοπαιδα
Οιδατε, του πικρου γευσαμενοι μελιτος.

&:

Καλος γαρ, ναι Κυπριν, ολος καλος, ειδ' ανιηρος
Οιδε το πικρον Ερως συνκερασαι μελιτι.

Spectant huc quoque Chaeremonis vv. apud Athen. XII. 2. p. 562. διδυμα γαρ τοξα αυτον εντεινεσθαι, χαριτων το μεν επ' ευωνι τυχα, το δ' επι συγχυσει βιοτας. Bacchylid. XI. in Anal. Br. T. I. p. 151.

— — — Κυπριδος
Ελπις αιθυσσει φρενας

— — — —

 Αν-

Ανδρασι θ'υψοτατω
Πεμπει μεριμνας.

v. 96, *Quique* obtinebat vett. libros, recte a Viris doctis Veneri adcommodatum. *Golgi* urbs Cypri, ubi Veneris praecipuus cultus. Theocrit. Adoniaz. 100.

Δεσποιν' ἁ Γολγους τε και Ιδαλιον εφιλασας.

ubi Valken. laudat Catull. XXXIV. 12.

Quae sanctum Idalium *Uriosque* portus
Colis, quaeque Amathunta, quaeque *Golgos*.

Urios ita lego cum Burmanno in Anthol. I. p. 685. De Venere Golgica Lycophr. 588. — *Idalium frondosam* reponere gestiebat Scalig. male. quamvis de *Ilio*, quod probandae rei inservire putabat, negare non ausim. vid. Bentl. ad Horat. III. 3. 23. — v. 97. *qualibet* in omnibus Mss. extare testatur Statius. minus bene. Audiamus tamen Corradinum: „Non est poena par, quae audaciae corre-„ctorum respondere possit; quid tum? In „Mss omnibus Achille teste legebatur *qualibet* „venustum, & optimum; alibi poeta (XL. 6.)

„Quid vis? *qualubet* esse notus optas?

„quod

„quod tamen respuerunt docti, ut eorum „somnia non Catullum legeremus. Sensus „enim est: Sancte puer, & o Venus, *qua„libet certe ratione* jactastis fluctibus puellam, „*&* *sane* quantos illa tulit &c. Cave igitur „legas *qualibus*, spurium, quod Vulpius se„cutus est, & inelegans, a nemine forsan „aureo scriptore pluraliter usurpatum.„ Sed *qualibus*, de cujus emendationis auctore mihi quidem non constat, orationem reddit erectiorem, eamque lectionem ea, quae sequuntur: *Quantos illa tulit* cet. unice volunt. *Jactari fluctibus*, de corporis, animique morbis adhiberi, res nota. Pariter χειμαζεσθαι Graecis. Vid. Valken. ad Euripid. Hippol. p. 199. A. Hinc egregie de aestu amantum. Heliodor. l. II. p. 138. μεταβολη παντοια χροιας τε και βλεμματος της ψυχης τον σαλον κατηγορησε. Aristaenet. I. 10. αλλ' ουτε θαλαττης τρικυμιας, ουτε ποθου κορυφουμενον σαλον ευμαρες αφηγεισθαι. ubi Abresch. Heliodori locum non neglexit. Suaviter quoque Meleag. in epigr. XLIV.

Χειμεριον μεν πνευμα. Φερει δ' επι σοι με, Μυϊσκε
Ἁρπαστον κωμοις ὁ γλυκυδακρυς Ερως
Κυμαινει δε βαρυ πνευσας Ποθος.

adde ejusd. epigr. XXIX. Alcaeus XI. 6. in

Anal. Br. I. p. 489. Amorem dicit κυμηναντα θεες Pindar. fragm. in Theox. apud Athen. XIII. p. 601. D. τας δε Θεοξενε ακτινας προσωπου μαρμαριζοσας δρακεις, ὃς μη ποθῳ κυμαινεται, εξ αδαμαντος κ. λ.

v. 99. Quantos illa tulit languenti corde timores
Quantum saepe magis fulgore expalluit auri.

Egregie exsequitur poeta Ariadnes amorem, dum signa, quae illum prodebant, recenset. Habuit tamen & hic Apollon. Rhodium, quem sequeretur Catulius. Nimirum III. 459. & 752. de Medea:

Πολλα γαρ Αισονιδαο ποθω μελεδηματ' εγειρε
Δειδυιαν ταυρων κρατερον μενος, οἷσιν εμελλε
Φθισθαι αεικελιη μοιρη κατα νειον Αρηος.

Comparari omnino praeterea velim Ovid. Met. VII. init. de Medea, Valer. Flacc. VI. 677. VII. 128. ff. de Tarpeja Propert IV. 4 23. *cor languet* h. l. prae timore, (cum alias de amore poetis dicatur) quod corpori proprie conveniebat. Utrumque posuit Homer. Odyss. E. 297.

Καὶ τοτ' Οδυσσηος λυτο γενατα, και φιλον ητορ

& sic saepissime Homero de timente: λυντο δε γυια, τρομος λαβε γȣνατα cet. Sil. Ital. III. 505. Valer. Flacc. VIII. 194.

Virginis ecce novus mentem perstringere
languor
Incipit, ingeminant commotis quaestibus
aestus.

v. 100. Bochartus Hierozoic. part. poster. l. 1. 2. §. 8. p. 10. ita hunc versum laudat:

O quam saepe magis lurore expalluit auri

Salmasius vero de Homonym. Hyl. Jatr. c. 27. ita:

Et fulgore magis quam saepe expalluit
auri!

Uterque memoriae lapsu. Pallorem auro tribuit poeta uti infra LXXX. 4. Comicus quidam apud Schol. Aristoph. Plut. I. 2. 204.

Τι ποτ' εστι χλωρον, αντιβολω, το χρυ-
σιον;
Διδοικ' επιβȣλευομενον υπο πρωτων αει.

vid. ibi Kuster. Stat. Silv. IV. 7. 15. & Sil. I. 233. laudavit jam Vulp. adde Ovid. XI. 145. Graecis aurum ωχρον & χλωρον audit. Unde Martiali *virens* dictum XII. 15. 3.

Miratur Scythicas *virentis auri*
Flammas Jupiter.

hinc

hinc *pallor viridis* Virgil. Cir. 225. juxta Homer. Il. XV. 4. χλωϱοι υπαι δεους. Ad sententiam poetae Stat. Theb. XII. 676. de Theseo:

> Ipse tuens sociumque gregem, metuendaque quondam
> Limina, & *adsumto* pallentem Gnosida filo.

Sic omnino ibi cum Barthio legendum. Vulgatae tenent: *absumto* male. Quo enim modo Theseus Labyrinthum & Ariadnen intuens in opere anaglypho exhiberi poterat, si Labyrinthum ingressus fuisset. Id quod ex *absumto* sequeretur. Pallebat vero, metuebat Ariadne Theseo, quum ille adsumto filo ipsum laborem auspicaretur, cum cuperet contra contendere monstrum, ut cum Catullo loquar.

v. 103. 4.

> Non ingrata, tamen frustra munuscula Divis
> Promittens, tacito suscepit vota labello

Praeclare & hoc ad animi affectum declarandum comparatum, quod Ariadne Diis pro salute Thesei vota nuncupet. *promittebat*, h. vovebat, (vid. si tanti putes Broukh. ad Tibull. III. 5. 33.) Ariadne Diis munuscula non ingrata, jucunda adeo, ut Theseus ipsis curae esset,

esset, adeoque servaretur, *tamen frustra*, quae tamen ipsa munera, quorum ratio a Diis quamvis esset habita, nihil juvabant Ariadnen, quippe a Theseo, ipsius munere servato, mox derelinquendam. Hic est sensus h. l. quem non adsecuti sunt interpretes. Pro *suscepit* duo Mss. Statii & Vossii *succedit* Scalig. *succendit*. Quis primus inde *suspendit* effinxerit, ignoro, quae tamen lectio multos, quibus impense adrideret, invenit viros doctos, id quod sane mireris, si illorum explicationes audias. Livinejus jungebat: *promittens suspendit vota* hoc sensu: *suspensuram se* promittit *vota* h. e. donaria, ἀναθήματα. Quae quidem ratio paulo melius procedit, si *vota* τῷ *munuscula* jungas, ut verborum ordo sit: Promittens suspendit divis munuscula vota, quod pleniori ornatu dictum sit pro *vovit* vel *promisit mun.* Muretus Ariadnen *suspense* atque adeo *tacitis labellis* vota facientem exponit. satis contorte. Vulpius: concipit quidem, sed pudore impedita, revocat (*Suspendit*) identidem, atque interrumpit. Schottus in Observ. Hum. II. c. 2. p. 45. citat quidem *suspendit*, addit tamen extare quoque *succendit*, quam scripturae aberrationem, si pro genuina lectione habuit, cogitavit forsan de sacrificio, quod Ariadne voverat, Diis persoluto. Statius, si *suspendit* retineatur, *Ariadnen multa magno studio movisse* intelligi vult. Quae,

qui

qui caecus ſum, nullus adſequor. Quae vero omnes opiniones quam longe petitae, obſcurae, & contortae ſint, nemo non videt. Recte igitur Stat. & Voſſ. cum aliis propoſuerunt legendum *ſuſcepit*. Nimirum cum antiquitus *ſuccepit* ſcriptum extaret, ut in Virgil. Aen. I. 175. VI. 249. *ſuccepit* Servii libri tenent, impoſuit hoc imperitis librariis, ſubſtituentibus ideo *ſuccedit*, unde factum *ſuccendit* & denique *ſuſpendit*. Ita quoque variant libri apud Ovid. Met. VII. 450.

pro te, fortiſſime vota
Publica *ſuſcipimus*.

Caeterum egregie Ariadnes pudori conſultum ivit poeta, qui illam *tacite* vota nuncupantem inducat. De votis veterum tacite conceptis multis agit Vulp. quae tamen maximam partem debet diligentiae Broukh. ad Tibull. I. 2. 84. & IV. 5. 17. unde factum eſt, ut, temere congeſtis locis rem ipſam magis obſcuraret, quam illuſtraret. Res ita habet: Concipiebant *tacite* vota veteres, aut faſcinationis & invidiae metu ob rei, quam a Diis expetebant, magnitudinem, aut pudore impediti tanquam in rebus amatoriis ut h. l. Pindar. Pyth. Θ. 172.

Πλειϛα νικασαντα σε και τελεταις
Ωριαις εν Παλλαδος ειδον αφωνοι

Θ

Θ' ὡς εκαςα, Φιλτατον
Παρθενικαι ποσιν η
Υἱον ευχοντ' — εμμεν.

hinc ſuaviter Fracaſtor. l. I. de Intellect.

clam pulcra tuo, ſed comta Myconi
Incedes, tacitisque deam venerabere votis
Ut mea tu, tuus ipſe ut ſim.

Chariton. III. VIII. 8. Διονυσιος μεν ουν παντων μεν ακουοντων ἐιπε τὴν ευχην. Καλλιρρoη δε μονη εθιλησε προς την Αφροδιτην λαλησαι. & paulo poſt: εκλαυσεν υφ' ηδονης Διονυσιος ιδων, καὶ ησυχη την Νεμεσιν προσεκυνησε. Catull. LIX. 36.

Ut lubet innuptis ficto te carpere queſtu
Quid tum ſi carpunt, tacita quod mente requirunt.

v. 105 – 9.

Nam velut in ſummo quatientem brachia Tauro
Quercum aut *conigeram ſudanti cortice* pinum
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit, illa procul radicibus *exturbata*
Prona cadit, late*que & cominus* obvia frangens.

Minotauri ſtragem cum arboribus vento primum convulſis, radicitus deinde exſtirpatis com-

comparatam facile animadvertas. Primas tamen comparationis lineas Homerum duxisse, notatum passim Viris doctis. e. g. ad Virgil. Aen. V. 448.

& ultro
Ipse gravis, graviterque ad terram pondere vasto
Concidit, ut quondam cava concidit aut Erymanthi
Aut Ida in magna *radicibus eruta* pinus.

Ubi *radicibus*, (pro quo nonnulli Codd. *radicitus*, quod vero pedestri magis convenire orationi censebat Heyn. V. III.) e nostro stabiliri possit, quamvis & hic libri quidam *radicitus* teneant, defendique possit Apollonii πρυμνόθεν, cujus locum paulo inferius dabimus. Dictionis poeticae, quae regnat in his vv. gravitatem observent humanitatis studiosi. Tauri, montis nomen cum dilectu posuit poeta; nam is, cum in mare Pamphylium exeat, gravissimis infestatur procellis. Vid. Voss. ad h. l. Quercus quatiens brachia δρυς ταναη, quae habet ramos diffusos. Pari cum dilectu Lucret IV. 590.

quom Pan
Pinea semiferi capitis velamina quassans

pro vulgari: gerens coronam pineam, cujus rami

rami dependent. Cum Lucret. cf. Claudian. Epithal. Pallad. 96. *brachia* de ramis diffusis, res nota. Sic Virgil. Georg. III. 333 quercus ramos ingentes *tendere* dicitur. v. 106. varie a Viris doctis est tentatus, prouti quisque in suo codice lectionis diversitatem invenerat. *Conigeram* primum correxit Palladius, cum antea legeretur: *cornigeram.* Vossius lectionem libri Mediol. *congestam sudanti corpore pinum,* tanquam unice veram praedicat, & *congestam p.* de densa, compacta, seu robusta p. intelligit. Sed Glossae Philoxeni: *congesta,* πυκνη, *plena,* quas huc vocat, ad alia quaevis loca, e. g. ad Claudian. de Rapt. Pr. I. 4.

> Junonis thalamos audaci prodere cantu
> *Mens congesta* jubet.

magis quam ad h. l. spectare videntur. Praeterea, num arbor ςεϱεα, congesta dici possit, recte dubites. Si omnino ab hujus libri lectione standum est, h. v. ita legerim:

> congestam sudanti (aut fluitanti) vertice pinum

ut pinus vertice congesta dicatur, quae in vertice ramos spissos, condensatos habet. Sic *matres congestae* constipatae Statio Theb III. 53.

53. vid. omnino Burmann. ad Ovid. Amorr. I. 9, 12. Huic opinioni firmandae accedit Plinius, qui H. N. I. hanc arborem ita describit: Pinaster nihil aliud est, quam pinus silvestris, mira altitudine, & *a medio ramosa, sicut pinus in vertice*, copiosiorem dat haec resinam. Quod vero idem Vossius addit, spondeum h. l. magis convenire, quam dactylum, ut firmitas arboris exprimatur, hoc demum est argutari. Sed τo *congestam* a librariis profectum mihi certo persuasum habeo, qui cum ex compendiosa τȣ *conigeram* scriptura nihil expedirent, in *congestam* immutarunt. Eandem fere depravationem observare licet in Calpurn. Ecl. IX. 86. ubi pro *coniferas* alii *confertas*. — *sudanti corpore* duo Mss. Statii, *cortice* unus ejusdem; Heins. legi jubebat: *nutanti vertice* cum pinus proprie nutare dicatur, & Catull. infra v. 290. *platanum nutantem* (pro quo tamen alibi legit *flutantem*) habeat. Vidit deinde hanc conjecturam confirmatam excerptt. Vatic. F. Ursini. Paulo exquisitior est altera ejusdem viri emendatio Claudian. p. 932. proposita: *fluitanti vertice.* Sane, si imaginem, quae inde renascitur, spectes, non habes quid in utraque dictione reprehendas. *Vertex fluitat*, vento commotus. Auson. Mosell. 194.

Tota

Tota *natant* crispis juga motibus, & tremit absens
Pampinus.

Petron. c. 131. p. 623. Et circum tonsae trepidanti vertice pinus. Arnobius quoque l. V. pinum vocat *nutans* lignum. Septim. Seren. apud Terentian. Maur. p. 2427. Putsch. *Pinea brachia cum trepidant.* & sic saepius. Minus tamen mihi sit probabile, vulgatam a librariis profectam esse, & Catullus doctrinam aliquam de natura arboris, loco quamvis alieno, affectasse videtur. *Sudanti cortice* adserere possis Ovid Fast. I. 349. sed *corpore*, quod plurium Codd. autoritate nititur, & exquisitius est, praefero. vid. de his confusis vocibus ad Ovid. Met. X. 500. Pinus conigera, quae κωνȣς profert, res nota. Male Corrad. quae in conum desinit. De resina, quam pinus *sudat*, guttatim emittit, Plin. H. N. 16. 10. Sudare hac de re, satis obvium, vid. Cerda ad Virgil. Ecl. IV. 30. adde Justin. 36, 3, 4. Lenzius varia hic tentat. Primo *sudantem pinum* magnopere laborantem, aestuantem, quae turbini obnititur, accipit, deinde e Vossiano, *congestam*, extricat *concussam*. Neutrum tamen sibi satisfacere ait, legendumque potius videri: *crinigero nutantem vertice* pinum, quae vel nu-

tantem habet verticem, vel extat in crinigero h. frondoso, silvis obsito montis vertice. *indomitus turbo*, *ακαματος* insanus *contorquens* collabefactans *flamine* vi sua *robur*, truncum eruit: *illa prona cadit procul* (ita junge) h. longe extenditur per terram, radicibus exturbata, cum ipsis radicibus evulsa. Pro *exturbata* suggerunt quidam Pallad. Gryph. & al. *exstirpata*, ex interpretamento. v. 109.

late que & cominus obvia frangens.

turbant & hic libri scripti. Vetera exemplaria apud Voss.

Prona cadit, late*que* & *cum ejus* obvia frangens

unde effingit: Prona c. late, *quaecumvis* obvia frangens, vulgatamque lectionem putidam & Catullo indignam judicat. Achilles quoque Statius vulgatam minime Catullianam habens, cum in Mss. duobus Vossianam pariter invenisset, & in uno insuper:

Prona cadit, lateque ejus ejus obvia frangens

legendum suspicatur: late *quaecunque sibi* obvia frangens. quamquam ipse non dissimulet το *sibi* longius a scriptura Cod. recedere. Sca-

Scaliger *omnia* in suis libris invenerat, unde *obvia* legendum docte extricat, cum *ovvius* antiquitus scriptum fuerit teste Victor. Vulpius cum Scalig. in vulgato acquiescit, quod descriptioni optime conveniat. Recte. *late obvia* sunt τα πoῤῥωθεν vi oppos. *cominus.* Vulgatae quoque mire suffragatur versus e Varron. Parmenid. apud Non. v. *trabs*, ita forsan emendandus: Alia trabs pronis in humum accedens *proxuma* frangit ramis cadens, cum nunc vulgetur *proxume* & ramos. Jam contende cum Catullianis Apollonii IV. 1682. ἀλλ' ὡςις τ'εν ὀρεσσι πελωριη ὑψοθι πευκη — ἡ δ'ὑπο νυκτι ῥιπῃσι μεν πρωτα τινασσεται flamine contorquetur ὑςερον αυτε Πρυμνοθεν εξεαγεισα κατηριπεν radicitus s. radicibus exturbata prona cadit.

v. 110. Sic domito saevum prostravit corpore Theseus

Necquidquam vanis jactantem cornua ventis.

prosternit liber Scalig. quod idem habet pro veteri forma perfecti. Lennepius ad Coluth. I. 7. h. l. sic corrigebat:

Sic domit*um* *taurum* prostravit *robore* Theseus

nam alias, inquit, desideratur substantivum. Propius ad Codd. scripturam Lenz. V. Cl.

Sic domito saevum prostravit corpore *taurum*
Necquidquam *ventis* jactantem cornua *Theseus.*

sed vulgata lectio minime sollicitanda videtur, cujus exquisitior ornatus his ipsis conaminibus, licet ingeniosis, magnopere infringitur. Neque enim *saevum* absolute positum insolens cuiquam videri debet, quod vel simpliciter pro vulgari: *illud monstrum*, (quod paulo supra v. 101. dederat Catullus) dictum videtur, vel *Minotaurus* sub v. *saevum* e contextu supplendus. Sic *ferum* apud cultissimos scriptores positum invenias. Rem jam adtigit Vulp. Accedit, quod Catullus additis: *jactantem cornua* digitis paene monstravit de Minotauro cogitari debere. Praeclare vero Catullus *Minotaurum reluctantem* describit per jactantem cornua ventis h. e. in ventos, quatenus ictus cornuum irriti sunt. Valer. Flacc. IV. 273.

Ut vero ingentes effundi nubibus iras
Ardoremque videt.

irae h. e. ictus hostiles effunduntur nubibus,

vani

vani cadunt. Ita bene illum locum explicavit Burmann. Stat. Theb. VI. 788.

geminatque rotatas
Multiplicatque manus, rapiunt conamina venti.

adde notum Virgil. Aen. V. 446. Simplicior dicendi ratio ferebat Minotaurum cornua vane h. incassum jactare, quod ipsum accidere necesse erat, ubi ictus in ventos spargebantur; hinc ventis *vanis*. Suffecerat: *nequidquam*, sed amat Catullus hujusmodi cumulationes, ut *frustra & nequidquam* alio loco. Sic apud Valer. Flacc. III. 696. *iras inanes fundere* pro incassum i. f. Quibus tamen haec paulo longius petita videantur, ii το *vanis* cum Vulpio adcipiant tanquam epitheton perpetuum aeris, ut *vacuus* aer & sim. Bene vero cum nostro Scaliger componit versum Graeci poetae, qui in epist. Cicer. ad Attic. legitur:

Πολλα ματην κεραεσσιν ες ηερα θυμαινοντα.

v. 112. Inde pedem *victor* multa cum laude reflexit

Sic Ald. Gryphh. Henric. pet. Plant. Bas. 2. cum quibusdam; reliquae editt. tenent *sospes*, quod e glossemate ortum. *Victor* enim de

eo dicitur, qui *voti campos* eſt factus. Res nota.

v. 116. Sed quid ego, a primo digreſſus carmine, plura
Commemorem?

Venett. *ſed quid ego, primo,* omiſſa praepoſitione, quam tamen plurimae, ut Ald. Colin. Gryphh. Henric-pet. Baſ. 2. ſervant. Reliquae exhibent, *in primo.* Ceterum ejusmodi cohibitiones in poetis, ubi argumentum, ipſis propoſitum, migraſſe videntur, in primis in Pindaro, ſatis obviae. vid. Praefat.

v. 139. 40. At non haec quondam nobis promiſſa dediſti
Voce, mihi non hoc miſerae ſperare jubebas.

Si ita hos vv. cum Vulpio aliisque legas, friget utique v. *voce*, cui forſan ſubſtituendum: *Vane*, quod ad Theſeum referatur. Sed, inſpectis vetuſtioribus libris, vix dubitare licet, quin a poeta ſcriptum fuerit:

At non haec quondam *blanda* promiſſa dediſti
Voce mihi, non hoc miſeram ſperare jubebas.

retrracto

tetracto *blanda* & distinctione post *mihi* facta.

v. 143. Jam jam nulla viro juranti femina credat —

Hos vv. manifesta imitatione expressit Ovid. Fast. III. v. 470.

Flebat amans conjux, spatiataque litore curvo
Edidit incultis talia verba sonis:
En iterum similes fluctus audite querelas,
En iterum lacrimas accipe, arena, meas.
Dicebam, memini, perjure & perfide Theseu,
Ille abiit, eadem crimina Bacchus habet.
Nunc quoque nulla viro, clamabo, femina credat.
Nomine mutato causa relata mea est.

v. 145. *Queis* dum aliquid cupiens animus praegestit apisci

pro *queis* libri magno numero offerunt *qui*, uti quoque h. l. adducit Broukh. ad Tibull. I. X. 58. & Neapolit. ad Ovid. l. c. sed altera structura est exquisitior. Infra v. 308.

His corpus tremulum complectens undique quercus.

aliquid cupiens verecunde satis. Propert. II. 18. 11.

Quae si forte *aliquid* vultu mihi dura negarat
Frigida de tota fronte cadebat aqua.

vide ibi Burmanni doctam notam. Ceterum hos vv. respexit forsan Prudent. contra Symm. 136. de Baccho:

Invenit expositum secreti in litoris acta
Corporis egregii scortum, quod perfidus ille
Liquerat, incesto mentem satiatus amore.

v. 150. — & potius germanum amittere crevi *Germanum*, Minotaurum. Hinc Hygin. CCLV. Ariadne Minois filia fratrem & filios occidit, ubi sine omni controversia reponendum: Ariadne — fratrem, *Medea* filios occidit.

v. 154. Quaenam te genuit sola sub rupe leaena
Quod mare conceptum spumantibus exspuit undis
Quae Syrtis, quae Scylla rapax quae vasta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci praemia vita?

Solemne hoc poetis, inde ab Homero Il. π. 33, ut, quos saevis atque improbis moribus praeditos indigitent, a feris animalibus, mari, atque monstris adeo, prognatos, certe iis similes dicant. Anaxilas εν Νεοττιδι apud Athen. XIII. p. 558. de crudeli atque exsecrando ἑταιρας animo:

Ου

Ου γενος τις αν δυναιτο πκεχνομωτατον φρασαι

Τι γαρ η δρακαιν' αμικτος η Χιμαιρα πυρπνοος

Η Χαρυβδις, η τρικρανος Σκυλλα, ποντια κυων,

Σφιγξ, ὑδρα, λεαιν', εχιδνα, πτηνα θ' ἁρπυιων γενη

Εις ὑπερβολην αφικται του καταπτυστου γενους.

v. 155. *conceptum exſpuit* cum dilectu pro *concepit te & exſpuit*, h. cum ſpuma maris ejecit, in lucem protulit. Pariter fere Tibull. III. 4, 85.

Nec te conceptnm ſaeva leaena tulit.

ubi *tulit* eſt *protulit*, *edidit*. alii ibi aliter. v. 157. *praemia* ποινην *pro dulci vita* tibi a me ſervata. Ad ſententiam poetae Eurip. Medea 509.

Τοι γαρ με πολλαις μακαριαν Ελληνιδων
Εθηκας αντι τωνδε· θαυμαστον δε σε
Εχω ποσιν, και πιστον, ἡ ταλαιν' εγω.

De vv. 160 — 163. vid. ad Homer. H. in Cer. v. 142. adde Virgil. Cir. 443.

Mene inter comites, ancillarumque catervas

Mene, alias inter, famularum munere fungi

Con-

Conjugis atque tuae, quaecunque erit illa, beatae,
Non licuit gravidos penso devolvere fusos?

Parentem priscum, severum, bene Doeringius V. Cl. interpretatus est. Adposite Seneca Hippol. 912.

Ubi vultus ille, & ficta majestas viri
Atque habitus horrens, prisca & antiqua adpetens,
Morumque senium triste, & adspectu grave?

v. 239. — ceu pulsae ventorum flamine nubes
Aerium *nivei montis* liquere cacumen.

mons dicitur paulo insolentiori modo *niveus*, nive contectus, adeoque altus. Callimach. H. Dian. v. 41.

βαινε δε κουρη
Λευκον επι Κρηταιον οϱος·

Apte ibi laudat Spanhem. Theophrast. H. Pl. IV. 1. εν Κρητη γουν φασιν εν τοις Ιδαιοις ορεσι, και εν τοις λευκοις καλουμενοις επι των ακρων, ουπερ ουδεποτε επιλειπει χιων, &c.

v. 242. Anxia in adsiduos absumens lumina fletus.

Nonnullae editt. vett. pro: *absumens* offerunt

runt *contollens*, quae lectio suspicionem movet, olim lectum fuisse:

Anxia in adsiduos *contollens* lumina *fluctus*.

Praestat tamen altera scriptura. Theocrit. ep. VI.

Α δειλαιε τυ Θυρσι, τι το πλεον, ει κατατάξεις
Δακρυσι διγληνους ωπας οδυρομενος.

v. 243. Quum primum *inflati* conspexit lintea *veli*.

Pro *inflati* vetustiores interpretes & Vulpius legi volebant *infecti* h. nigri *veli*, addicentibus quibusdam Codd. Sine causa. Nam *vela nigra* h. l. accipi debere ipse rei eventus satis declarat.

v. 247. — — Theseus, qualem *Minoidi* luctum
Obtulerat mente immemori, talem ipse recepit.

Dorvillius, qui in suis & in aliis quibusdam Codd. *Minoida* invenerat, legendum censebat:

quali Minoida luctu
Obtulerat mente immemori.

idque hac praecipue ductus ratione, quod prisci poetae raro vel nunquam ejusmodi dativos

dativos in fine corripuerint, & luctu (h. e. luctui) offerre aliquem Graece prorsus dictum sit, uti πονοις ενεικειν τινα Homer. Il. K. 88. Recte. Sic Homer. Il. T. 167.

— — η μεν μ' αχεεσσι γε δωσεις
Πλειοσιν.

& Il. E. 396.

Ευτε μιν αυτος ανηρ, υιος Διος αιγιοχοιο
Εν Πυλω εν νεκυεσσι βαλων οδυνησιν εδωκε.

Minoida offert quoque Codex Guelpherbyt.

v. 251. At parte ex alia florens volitabat Iacchus.

At pater ex alia tenent Venetae, applaudente Vossio. Sed vulgata recte habet, quam & Manilii imitatione I. 326.

At parte ex alia claro *volat* orbe corona.

adstruere licet. Florens Jacchus, quatenus hedera & pampinis cinctus. Docte. Sic θαλλειν Pindar. Nem. IV. 146.

Ἰν' εν αγωνι βαρυκτυπου
Θαλησε Κορινθιοις σελινοις.

adde Valer. Flacc. VI. 136. & quae notavi in Epist. crit. p. 66. Alii de sempiterna Bacchi juventute explicant; quo Heynium quoque ad Virgil. Cir. 110. inclinasse video.

Bacchus

Bacchus vero hedera & racemis in monumm. ant. ubique obvius. e. g. Muſ. Capit. t. 30. Marm. Dresd. t. 22. Muſ. Florent. t. 49. *volitabat* hinc inde diſcurrebat ad excitandos choros. Hinc καλεσσιχορος, εγερσιμοθος dictus. Euripid. Bacch. 145. ſſ.

— — — αϊσσει
Δρομῳ τους χορους ερεθιζων πλανατας
Ιαχαις δ' αναπαλλων
Τρυφερον πλοκαμον ες αιθερα ῥιπτων
Ἁμα δ' επ' ευασμασιν επιβρεμει

Sic infra v. 391.

Saepe *vagus* Liber Parnaſſi vertice ſummo
Thyadas effuſis evantes crinibus egit.

Volitare vero ſolemne verbum de diſcurſibus furentium. Noſter in Atti de Cybeles ſacerdotibus:

Ubi ſacra ſancta acutis ululatibus agitant
Ubi ſuevit illa Divae *volitare vaga* cohors.

Pariter fere Virgil. in Ciri v. 308.

Nunquam ego te in ſummo *volitantem* vertice montis
Hyrcanos inter comites agmenque ferarum
Conſpiciam.

v. 256.

Horum pars tecta quatiebant cuſpide thyrſos.

Thyrſi

Thyrsi tecta cuspide, pampinis velati. Ovid. Metam. III. v. 666. de Baccho:

Ipse racemiferis frontem circumdatus avis
Pampineis agitat *velatam* frondibus hastam.

Propius Seneca Herc. fur. v. 409.

Adsit Lycurgi domitor & rubri maris
Tectam virenti cuspidem thyrso gerens.

v. 258.

Pars sese tortis serpentibus incingebant.

Claudian. in Ruf. I. 118. de Megaera:

Illa ubi caeruleo vestes connexuit angue.

de Bacchis Euripid. in Bacch. v. 665.

Νεβριδας δ' ανεστειλανθ' ὁσαισιν ἁμματων
Συνδεσμ ελελυντο, και καταστικτους δορας
Οφεσι κατεζωσαντο λιχμωσαν γενυν

ubi forte leg. λιχμωσιν γενυν quod referatur ad οφεσιν. Arnob. V. p. 166. Bacchanalia etiam praetermittamus immania — in furore mentito & sequestrata pectoris sanitate *circumplicatis vos anguibus* &c. Nonnus L. XIV. p. 406.

— — οφιν τριελικτον απημονι δησατο κολπῳ
Ενδομυχον ζωστηρα.

de

de v. 259. vid. Dorvill. ad Charit. p. 263. & Valken. ad Ammon. p. 185.

v. 261.

Plangebant alii proceris tympana palmis.

Totus, qui sequitur, locus desumtus videtur ex Aeschyli Ηδωνοις cujus tragoediae fragmentum a Strabone L. X. servatum est: —

Ὁ μεν εν χερσι βομβηκας εχων τορνου καματον δακτυλοδεικτον
Πιμπλησι μελος, μανιας επαγωγον ὁμοκλαν.
Ὁ δε χαλκοδετοις κοτυλαις οττοβει.

palmae procerae sunt extensae. Apposite Simonides CXII. v. 5. (in Brunkii Anal. I. p. 147.)

Αυταρ ὁ πεπταμενη μεγα τυμπανον εσχεθε χειρι
Ηραξεν, καναχη δ' ιαχεν αντρον ἁπαν.

Contrariam imaginem exhibet auctor Priapei in Anthol. Lat. I. p. 502.

Cymbala cum crotalis, pruriginis arma, Priapo
Ponit, & *adducta* tympana pulsa *manu*.

ubi tamen tres codd. *abducta*, non male; contra tamen nitente Burmanno, qui *adducta manu* firmari putabat statua marmorea apud Ruben. de re Vest. c. 17.

v. 263.

v. 263. Multis raucisonos efflabant cornua bombos.

Male hic versus habitus est ab interpretibus. In Mss. omnibus, teste Statio, exstat: *Multi raucis.* unde ipsi dubium non erat, quin *multis*, dandi casu, legendum sit. Quod tamen damnat Corradinus, retracto *multi.* Sed expende ipsius quam subjungit interpretationem. „efflare bombos h. e. sonos; cornua „autem in eodem casu, nam si efflant cor„nua, & bombos, si bombos & cornua.„ Quae nemo, puto, invidebit bono Corradino. Scaliger se non videre ait, quomodo cornua efflare dici possint, legitque:

Multi raucisonis inflabant cornua bombis:

laudato Persii:

Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis.

In altera tamen editione retractavit sententiam suam, sequiturque nonnullorum librorum ut Aldd. & Gryphh. lectionem:

Multaque raucisonis efflabant cornua bombis.

Vossius amplectitur Mediol. libri lectionem: *efflebant* h. flebiliter edebant bombos raucisonos *per* cornua. Flebilem vero cornuum esse sonum, vel inde colligit, quod canes

canes soleant concurrere, & longas in fletum ducere voces. Nugae Vossio indignae. Nec ellipsis του per ante *cornua* ferenda videtur. Vossii lectionem Vulpius tam diu retinendam censet, quam melior & certior alicunde non emerserit. Alii rem ita expediunt, ut Catullum invertisse dicant orationem, quae ita instituenda sit: multi *cornibus* efflabant bombos. Nulli harum opinionum adstipulor, & admisso Statii *multis*, verba ita inter se concilianda puto: cornua multis h. multorum efflabant bombos, *multis* Graece, uti paulo inferius:

His corpus tremulum complectens undique quercus.

& supra v. 245.

Queis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci.

efflare uti αναφυσᾳν & πνευμα αυλων Euripid. Bacch. v. 125.

v. 270. Hic, qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus *proclivas* incitat undas
Aurora exoriente vagi sub *lumina* solis
Quae tarde primum clementi flamine pulsae
Procedunt, *leni resonant plangore* cachinni

 275.

275. Poſt, vento creſcente magis increbreſcunt
Purpureaque procul *nantes* a luce refulgent.

Diſceſſus Theſſalorum, qui in domum Pelei veſtis ſtragulae videndi gratia confluxerant, egregie comparatur undis, leniter primum a vento ſuccuſſis, vehementiori dein flatu agitatis. Primas hujus comparationis lineas ab Homero jam ductas facile agnoſcas. Il. β. 394. Achivi e concione in naves quique ſuas abeunt

ὡς ὅτε κυμα
Ακτη εφ᾽ ὑψηλη, ὅτε κινησει νοτος ελθων
Προβλη τι σκοπελῳ.

ibid, v. 149.

Κινηθη δ᾽αγορη, ὡς κυματα μακρα θαλασσης
Ποντȣ Ικαριοιο, τα μεν τ᾽ Ευρος τε Νοτος τε
Ωρορ᾽ επαΐξας πατρος Διος εκ νεφελαων.

Magis adpoſite Il. Δ. 422.

Ὡς δ᾽ὁτ᾽ εν αιγιαλῳ πολυηχεϊ κυμα θαλασσης
Ορνυτ᾽ επασσυτερον, ζεφυρȣ ὑποκινησαντος
Ποντῳ μεν τα πρωτα κορυσσεται, αυταρ επειτα

Χερσῳ

Χερσῳ ῥηγνυμεναν μεγαλα βρεμει, αμφι
δε τ'ακρας
Κυρτον εον κορυφȣται, αποπτυει δ'αλος
αχνην.

jam notante Ach. Statio adde Virgil. Aen. X. 97. — *Hic qualis.* Sic vett. editt. Sed Vossio inspecti Codd. *Nec qualis*, vel *Aequalis*, unde ipse fecit: *Ac quali flatu* quod tacite in textum admisit Vulpius. Sed minime sollicitanda est vetus scriptura, ad quam etiam adludunt Vossiani. *Nec qualis*, notatque *hic* idem ac *tum*, *hac rerum conditione*, Propertius 2, 8. 25.

Ut caput in magnis ubi non est tangere
signis
Ponitur *hic* imos ante corona pedes.
Sic nos nunc inopes *laudis conscendere*
culmen
Pauperibus sacris vilia tura damus.

Ita omnino legendum contra Scal. Heins. Broukh. & Franc. qui volebant *his*. In versu sequenti apud Propert. rescripsi *laudis conscendere culmen*, quod unice verum habeo propter IV. 10. 5.

*Magnum iter adscendo, sed dat mihi gloria
vires*
Non juvat ex facili lecta corona jugo.

quamvis Oudendorpii conjectura: *tauris con-*

 scindere

ſcindere collum mire adblandiatur, & ſingulare prorſus ingenii acumen prodat. το *hic* reddendum quoque Propertio II. 2, 43.

> *Hic* ego *nunc* mirer, ſi flagret noſtra juventus
> Pulchrius *hac* fuerat, Troja perire tibi.

ubi mire fluctuantur libri. Sed vel ſequens *hac* damnat vulgatum *hac* in v. primo. Et ſenſus Propertii eſt, *Hic* h. e. quum tu talis ſis, nempe gloria & decus Romanarum puellarum (vid. antecedd.) num mirer amplius ſi cet. Apud eundem II. 4. 15.

> Nec tu non aliquid, ſed prima nocte dolebis.

legendum olim conjeceram: *Hic*, (cum puellae tam mutabiles ſint ex antecc.) *tu non aliquid* cet. Nunc vero certiſſimus ſum legi debere:

> *Nae* tu non aliquid *vel* prima nocte dolebis.

vel eſt ex emendatione Heinſ. veriſſima. — Eadem elegantia Ciceroni ſaepe eſt uſurpatum hocce vocabulum. Ad Div. IV. 7. in fin. *Hic* te unius ſollicitudines, unius etiam multae & adſiduae lacrimae Caji Marcelli deprecantur, & V. 15. *Hic* tu ea me abeſſe urbe miraris, in qua domus nihil delectare poſſit

possit cet. VII. 13. *Hic* tu me etiam insimulas, nec satisfactionem meam accipis. — Neque, ut ad Catullum meum redeam, tentari debebat *qualis* quod pro *qualiter* poetis poni vel pueris notum. Ceterum in vocc. *Aequalis*, & *ac qualis* pariter turbas fecerunt librarii apud Propert. III. 4. 23. *Zephyrus horrificans mare placidum* agitans, commovens mare. *Mare* ventis impulsum *horrere* poetis dicitur. Fragm. poet. vet. apud Cic. de Orat. III. c. 39.

inhorrescit mare
Tenebrae conduplicantur, & nimbûm occaecat nigror.

unde profecit Virgil Aen. III. 195. Lucan. V 446 de mari:

Non *horrore* tremit, non solis imagine vibrat.

ubi vide Burmann, *horrorem aequoris* dixit Stat. Silv. V. 4. 3. pariter φρισσειν Graecis. Plato epigr. XIII.

Ὑψικομαν παρατανδε καθιζεο φωνεσσαν.
Φρισσουσαν πυκινοις κωμον ὑπο ζεφυροις

Antipater ep. 37. (in Anal. Brunk. T. II. p. 16.)

Ακμαιος ῥοδιῃ νηϊ δρομος, ουδε θαλασσα
Πορφυρει τρομερῃ φρικι χαρασσομενη.

cf. Silentiar. ep. 57. Anal. Br. II. p. 53. Homer. Odyss. Δ. 402.

Πνοιῃ υπο ζεφυροιο μελαινῃ φρικι καλυφθεις.

flatus matutinus, qui sub matutinum tempus exoritur. ορθριος. Sic Mercur. ορθριος Homer. in ejusd. Hymno v. 143. & *Aeneas matutinus* Virgil. Aen. VIII. 465. Sic φωναι ὑπορθριαι Anacreonti, *matutini cantus* Virgil. Aen. VIII. 456. φθεγματα ηρινα cantus sub vernum tempus Aristoph. Av. 682. *sub lumina solis*. Ita pleraeque editt. vett. sed Cod. Burmanni, Bodlej. & liber Commelin. habent *sub limina*, quod & innuit Cod. Palat. papyrac. qui exhibet *sublimia* una voce, teste Burmanno in Anthol. Vett. latt. poett., T. II. p. 441. quae quidem lectio & idsi valde adridebat, provocabatque ad Virgil. Aen. VI. 256.

primi sub lumina solis & ortus.

ubi *sub limina* ex Medic. ab Heinsio feliciter restitutum esse opinabatur idem vir doctissimus. Vulgatam tamen ibi recte defendit Burmannus, monuitque *limen solis* tum demum locum habere, cum locus designetur, ubi sol oriatur (mallem sic constitutum, ubi sol *egredi*, procedere & simil. dicatur, ut apud Sil. Ital. XVI. 230.) *lumen* vero de ortus

tus tempore (potius sic: ubi simpliciter *ortus* vel *lux solis* describitur, nulla addita re, quae *solem prodeuntem* designet.) In Catulli quidem loco, utram praeferas lectionem, vix habeas dicere. Si legas *sub limina* sententia erit sit constituenda: ubi Aurora exoritur sub limina solis, h. e. ea parte, qua Sol exoritur, prodit. Sin *lumina solis* malis, disjungenda sunt illa *Aurora exoriente,* a *vagi sub lumina solis* tanquam diversa, utque dictum adeo sit pro vulgari: Aurora, vel Sole exoriente vel potius: Aurora exoriente, ante, sub Solis ortum. lumen vero & limen semper fere inter se permutantur, quod jam vidit Burmann. ad Anthol. l. l. & Drakenb. ad Sil. It. XVI. 230. — Zephyrus incitat ὠρορε, incitare solet *undas proclivas* exquisite pro: incitat undas, ita ut *proclivae* fiant. Sic *Aestus pronus* Claudian. de Nuptt. Honor. v. 2. Ovid. Metam. XI. 208.

& omnes
Inclinavit aquas ad avarae litora Trojae.

Apud Statium tamen Silv. V. 4. 12. *maria adclinata* sunt *quieta*, metaphora a *sopitis* petita. Quae tarde primum procedunt, *pulsae* impulsae *flamine clementi*, molli, placido, μαλακῷ. Adposite Oppian. Alicut. III. 55.

Αιει δ' εις ανεμον παπταινεμεν, ός κεν αησιν
Ηπιος ευδιοων, μαλακην άλα κεφα κυλινδων

Homer. Il. ξ. 16.

Ὡς δ' ότε πορφυρῃ πελαγος μεγα κυματι κωφῳ

Auster clementior Stat. Theb. V. 468. & sic saepissime de ventorum flatu placidiori. Eadem vox restituenda est Hygino LXVIII. Eteocles & Polynices inter se pugnantes alius alium interfecerunt. His cum Thebis parentaretur, etsi *ventus vehemens* esset, tamen fumus se nunquam in unam partem convertit, sed alius alio seducitur. Tum sane, ubi ventus vehemens est, mirandum non est, quod fumus se nunquam in unam partem convertat. Lege: *etsi ventus clemens esset*, vel *minus vehemens esset*. — *leni resonant plangore cachinni*. pro *leni* vitiose quidam *levi*, unde, ut versus staret, exsculpserunt: *leviterque sonant*. Ita quidem Seneca Agamemn. 670.

licet Halcyones
Ceyca suum fluctu *leviter*
Plangente sonent.

sed praeferenda est plurimorum librorum lectio, *leni* resonant, magis poetica. *Cachinni*

ni ſunt undae lenem ſtrepitum edentes. Aeſchyli Prometh. 90.

πoντιων δε κυματων
Ανηριθμον γέλασμα.

dederunt jam *intpp*. Cui addas ejusdem Επτα επι Θηβ. 116.

Κυμα γαρ περι πτολιν
Δοχμολοφων ανδρων
Καχλασει πνοαις
Αρεος ορομενον.

κυματα παφλαζοντα Homer. Il. IV. 798. Apte laudant illa Attii:

Ac ubi curvo litore latrans
Unda ſub undis labunda ſonit
Simul & circum magniſonantibus
Excita ſaxis ſaeva *Celaeno*
Crepitu *clangente cachinnat*.

Celaeno poſui e conjectura Bentleji in epiſt. ad Mill. p. 27. Quo loco inductus Douſa pro *plangore* reponere geſtiebat *clangore*. Cui quoque calculum ſuum adponebat Valkenarius Vir ſummus ad Eurip. Hippol. 210. apte laudato loco Theocrit. Eid. 6. 11. ubi κυματα dicuntur ασυχα καχλαζοντα. Vide omnino ejus notam ad Euripid. l. l. lectu digniſſimam, & Hemſterh. ad Theocriti l. l. Etſi, Attii locum huic conjecturae mire ſuffragari,

fragari, lubens largiar, acutissimique Valkenani judicium maximi faciam, vulgatam tamen contra omnes libros sede sua movere omnino religio incedit, cum & Dousa ipse non dissimulet, *plangore* recte locum habere posse, adducto hanc in rem Lucani VI. 691. & planctus illisae cautibus undae adde Lucret. II. 1154. Virgil. Georg. I. 333. vid. omnino Heins. ad Ovid. Met. V. 675. — Post, vento crescente magis increbrescunt. Pariter Virgil. Georg. I. 359. Verba vero *magis magis* sic cumulata inserviunt augendae rei notioni. Bene laudant Virgil. Georg. IV. 311. cui apte admovit Heyn. V. Ill. nostri locum ad stabiliendam lectionem: *tenuemque magis magis.* Saepe vero hujusmodi voces iteratae ansam corruptelae dedere librariis. Sic in Stat. Achill. I. 376.

Mox propius propiusque volant, jamque aere in ipso
Paulatim fecere suam.

ante Barth. legebatur:

Mox propiusque volant, sociam jamque aere in ipso
Paulatim fecere suam.

ubi το *sociam* e margine, cui, interpretandae vocis *suam* causa, adlitum erat, textui intrusum

ſum alterum *propius* loco ſuo dejecit; Cum *facere aliquem ſuum* jam per ſe ſit, adſociare ſibi aliquem. Commode laudat Barth. Terent. Adelphi V. 6. Paulatim plebem primulum *facio meam* adde Ovid. A. A. II. 259. Faſt. II. 690. — Quibus vero τα *magis magis*, omiſſo *que* dure poſita videantur, iis auctor ſum interpungendi:

Poſt, vento creſcente magis, magis increbreſcunt.

quo magis ventus creſcit, eo crebriores fluctus exſurgunt.

Purpure*a*que procul *nantes a* luce reſulgent.

nare dicuntur *undae*, quae huc illuc a ventis incerto motu feruntur. Manilii locum I. 155.

Tertia ſors undas ſtravit, *fluctusque natantes.*

uti eum Scalig. & Carrio Antiq. Lect. III. c. 19. correxerunt, dederunt jam alii ante Vulp. Hinc *nare* ad alias res inſtabiles translatum, fere ut *volitare*, & πεταϛθαι. e. g. aput Ariſtophan. Av. 176. πετομενοι qui mente incerta feruntur. — De *mari* pariter Theocrit. 21. 18.

παντα δε παρ' αυτην
Θλιβομεναν καλυβαν τρυφερον προσεναχε θαλασσα

adde

adde ejusd. XXIII. 61. e correctione Valken. V. Cl. Si tamen curiosius paulo haec exempla excutias, nullum quidem (nam in Manilio dubitare adhuc recte possis, num ita vere sit persanatus) cum nostro exemplum omnino convenire facile sentias. Muretus vero auctor est, legi quoque:

Purpureaque pro*cul variantes* luce refulgent.

quae lectio non praetereunda erat altissimo silentio ab in*tpp. Variantes undae luce* sunt *tremulae*, Propertius II. 5. 11.

Non ita Carpathiae *variant Aquilonibus undae*.

Neque tamen sum is, qui hanc scripturam alteri praeferri velim, sed, ut ad id, quo volebam, progrediar, sub hac scriptura, nisi me omnia fallunt, latet prisca & genuina lectio, quam pessime detruncarunt librarii. Certissimus enim sum, si plures inspiciantur Codices, in iis adparituram lectionem:

Purpureaque procul *vibrantes* luce refulgent.

Jam vides, erudite Lector, unde *variantes* ortum suum traxerit. Prima hujus vocis syllaba ab antecedenti proc*ul* absorpta, refictum

est

est *nantes*, &, ut versus rectis pedibus incederet *a* ante *luce* intrusum. Millies sic genuina lectio depravata est oscitantia librariorum. Exempla pete ab acutissimo Marklando ad Stat. Silv. I. 3. 50. p. 43. *undae vibrantes* tremulae, refulgent luce Valer. Flacc. II. 583.

hinc *unda*, sacris hinc ignibus Ide
Vibrat & horrisonae respondent Gargara buxo.

Claudian. Rapt. Pros. II. 2.

tremulis vibravit in *undis*
Ardor, & errantes ludunt per caerula flammae.

ubi commode Heins. laudat illa Lucani V. 446.

Aequora natura cessant, *pontus* que vetustas
Oblitus servare vices non commeat aestu
Non *horrore tremit*, non *solis imagine vibrat*.

Valer. Fl. VIII. 305. Quum subitas videre rates, *vibrataque flammis aequora*. Ausonius Mosella 61. qui haud dubie e nostro hausit:

Quum *vada lene meant*, liquidarum & lapsus aquarum

Pro-

Prodit caerulea diſperſas luce figuras
Quod ſulcata *levi criſpatur* arena *meatu*
Inclinata tremunt viridi quod gramina fundo
Utque ſub ingenuis agitatae fontibus herbae
Vibrautes patiuntur *aquas*.

Recte quoque Burmannus in Valer. Flacc. I. 310.

Minyas ſimul obtulit omnes
Alma novo *criſpans* pelagus Tithonia Phoebo.

undas ſolis radiis tremulas intelligit. Ad ſenſum Ennius apud Macrob. 6. 4.

Lumine ſic tremulo terra & nova caerula candent.

Ceterum pro *purpurea* malebat Lennepius ad Coluthum L. I. c. 7. p. 33. *purpureae* ſc. *undae*, comparatque cum Graecorum πορφυρειν uſitatum hac de re. Quae ſane conjectura veneribus ſuis non caret, eſtque, meo quidem ſenſu, inter caeteras Lenepii in Catullum emendationes primo loco habenda. κυμα πορφυρεον ſaepius apud Homerum occurrit, notante jam Hemſterhuſio ad Lucian. T. I. p. 321. Antipat. ep. 37.

ωδε θαλασσα

Πορ-

Πορφυρει τρομεει φρικι χαρασσομενη adde Anthol. epigr. l. IV.

Πορφυρεας ἀπαλον κυμα παρ' ηϊονος quod & Latini poetae adoptarunt. *Sal purpureum* Valer. Flacc. III. 422. *fluctus purpurei* Propert. II. 20. 5. ubi apte Marklandus quoque laudat Lucianeum locum. Primus omnium Furius apud Gellium l. XVIII. c. XI.

Spiritus Eurorum virides cum *purpurat* undas

h. e. interprete Gellio: cum ventus mare caeruleum *crispicans nitefacit*, vide ibi Gronov. — In Catullo tamen *purpurea* retinendum censeo, quia *vibrantes* seu, ut vulgatur, *nantes*, undarum motum tremulum jam satis declarat.

285. Confestim Peneos adest, viridantia Tempe

Tempe, quae cingunt silvae super impendentes

Mnemonidum linquens *doctis* celebranda choreis

Non vacuus. Nam*que* ille tulit radicitus *altas*
Fagos, ac recto proceras stipite laurus
Non sine *nutanti* platano, *lentaque* sorore
Flammati Phaetontis, & aeria cupressu.

In vv. 287. 8. Turbant maxime libri scripti; Quidam, teste Vossio, offerunt:

I Minosin

Minosin linquens *Doris* celebranda choreis

Nonatios, namque ille tulit rad. altas.

Unde se non falli putabat, si audacter affirmet, Catallum sic scripsisse:

Xyniasi, & linquens Doris celebranda chor.

Boebiados. Namque *&c.*

additque, illum Catullo injuriam facere, si quis de hujus lectionis ambigat veritate. Ego quidem ultro meum stuporem incuso, qui hasce delicias Vossianas, &, si diis placet, ab ipso Catullo adeo adpositas non concoquam. Ne igitur in Catullum injurius videar, Vossii emendationem, &, quam inde elicuit, explicandi rationem altissimo praetereo silentio. Muretus testatur, in quibusdam adparere: *Nessonidûm*. *Naiadûm*, *Minosium*, lubenterque se inde nihil extricare posse fatetur. Paulo confidentius in h. l. versatur Scaliger, qui e corrupta Codd. scriptura hosce vv. ita refingebat, distinguebatque:

Confestim Peneos adest, viridantia Tempe
Tempe, quae silvae cingunt super impendentes
Minyasin linquens *Doris* celebranda choreis,

Cranona

Cranona aerisonamque, tulit radicitus altas
Fagos.

Primam in *Minyasin* produxisse Catullum, ut alii Italiam, Phylacides cet. & sub *doris choreis* alludere poetam, ad morem Doricarum puellarum, quae φαινομηρίδες saltabant, porro *Cranona aerisonam* dici, quoniam, teste Plinio, Thessalia, cujus urbis Cranon, metallifodinis abundaverit, ad stabiliendam suam correctionem subjungit Scaliger. Spirant haec omnia putidam &, ne quid gravius dicam, quam maxime intempestivam Scaligeri doctrinam, quam Catullo hic obtrudit. Achilles Statius invenit in uno *ut inundantia Tempe*, unde legit *undantia* Tempe. Ex *Minosin* vero exsculpit *Musarum* vel *Mnemosinae*, quia illa Musarum parens, pro *Doris*, pro quo unus Mss. offert *claris* (pro quo alii Cloris, Chloris Venet.) reponit *doctis*, & pro *Non acuos*, *Non acies*, quod in Maffei libro comparet, legit *Non vacuus* cum Guarino. Sic quidem res quodammodo expedita videtur, quamvis, nos verum tenere, minime dicere ausim. Spanhem. ad Callim. in Del. 109. legit:

Nessonidum linquens claris celebranda choreis

ut Nessonides sint illae Νυμφαι Θεσσαλιδες Callimacho dictae. Post tot, tantorum virorum irritos conatus audiamus

 Corra-

Corradinum: „hunc locum nunquam per-
„sanatum *superis bene juvantibus* restituo hoc
„pacto:

Vinosus linquens *Doris* celebranda *choreis*
Nanacrios, nam „ quae ille tulit &c.

„Vinosus, Peneus enim erat sane vini cupi-
„dus, *quia in aqua* degens, itaque ad nuptiale
„convivium, ubi dapes & vina electissima,
„poeta infra: *constructae sunt dape* mensae.
„*Doris choreis* explicat cum Scaligero de Do-
„ricis puellis. *Nonacrios* recte subaudi κατα,
„vel *in mores*, h. e. Arcadico more, cum
„cantu. *Nam ubi saltus & Cantus*.„ Ohe.
Turnebus quoque in Advers. l. 24. c. IX.
attigit hunc locum, &, vestigia scripturae
scrutanti illi veniebat in mentem:

Confestim Peneos adest viridantia Tempe
Tempe, quae cingunt silvae superimpen-
dentes
Aemonidum linquens *latis* celebranda cho-
reis
Non agros, namque ille tulit cet.

hac explicatione: *Peneus relinquens Tempe* adfuit; *non agros* relinquens, agri enim aperti sunt & frumentarii, nec nemorosi: at is multis arboribus onustus frondosa & silvosa depopulatus est, devexitque inde fagos cet. — tantumque arborum attulit, ut
Tempe

Tempe purgato ſpatio choreis ducendis late patentia Aemonidibus puellis & Theſſalis reliquerit. Nam late patentem locum ευρυχορον dici graecis, non ignotum eſt viris doctis. Mireris ſane, in his inſulſe admodum diſputatis elucere quaedam, quae omnino ingenii acumen prodant. Nam Graecorum ευρυχορος ingenioſe admodum hic eſt ad partes vocatum, ſi vero legas, quae ſubjungit: Tempe exciſis his arboribus, quae ſecum adtulit Peneus, choreis ducendis apta facta eſſe; riſum vix teneas, multoque magis rideas ſi Peneum inducat *Tempe, non agros, linquentem*, quia agri aperti & frumentarii &c. *Aemonidum* vero prope veritatem adcedere videtur, quam vocem pariter ſubſtitui corrupto *Minoſum* volebat Heinſius in Adverſar. p. 646. qui legebat *Haemoniſin* linquens *Doris* celebranda choreis, ut jungantur duo patronymica ut *Inachis Acriſione*, *Phaſias Aeetine*. Lennepius v. 288. ita conſtituit (ad Coluth. I. 7.)

> *Dona ſuas* namque ille tulit radicibus altas
> Fagos.

Equidem, me nihil hic ſine Codd. praeſtantioma ope poſſe, lubens cum Mureto confiteor. Hoc tamen ex tanta lectionis

 varie.

varietate mihi adſecutus eſſe videor, latere aliquod ſub his monſtris nomen quo Nymphas et graeca quidem flexione Catullus indigitaverit. Mire enim hujusmodi in vocibus turpiter ſe dedit librariorum ſtupor. Vide Nott. ad Propert. I. 20, 12 & 32. Caeterum eandem fere imaginem de Alpheo exhibet Moſch. Id. VII. 1.

Αλφειος μετα Πισαν, επην κατα ποντον οδευη
Ερχεται εις Αρεθοισαν αγων κοτινηφορον υδωρ
Εδνα φερων καλα φυλλα και ανθεα και κονιν ἱεραν.

Quod hic Catullus Peneo, Centauris attribuit Euripides Iphig. Aul. 1058. ad nuptias Pelei & Thetidos concurſantibus:

Ανα δ' ελαταισι στεφανωδει δε χλοᾳ
Θιασος εμολεν ἱπποβοτας
Κενταυρων επι δαιτα των θεων
Κρατηρα τε Βακχȣ.

radicitus *actas* malebat Heinſ. in Adverſarr. l. l. ſine idonea cauſa. Idem pro *nutanti* platano legere geſtiebat primo *flutanti* platano quo verbo etiam Lucretius uſus ſit III. 190. deinde vero, cum in Cod. Oxon. deprehendiſſer, *lutanti*, effingit *laetanti*, epitheto platano

tano satis accommodato, cum Ovidio *genialis* Met. X. 94. dicatur. Probat deinde *laetas* dici eas arbores, quae laetam umbram praebent. *Laetanti* reposuit quoque Vossius, qui *nutare* de coniferis tantum arboribus dici contendit. Vossianam correctionem in textum admisit Vulp. Recte tamen vulgatam defendit Corradinus, qui *nutare* de motu ramorum dici poetis monuit. *Platanum altam* habes apud Ovid. Met. XIII. 794. — *lenta*que sorore flammati Phaethontis. *leta*que Codd. fere omnes unde Scaliger effinxit *fletaque*, quod audacter in textum migrare jussit Vulpius qui exponit, *fleta*, lacrimis madens. Ita sane Apulejus l. VII. p. 199. Mater pueri mortem acerbam pueri deplorans, *fleta* & lacrimosa — ubi *fleta* explicat Elment. flendo fessa. Et sane adcommodatius videtur epitheton *fleta* τῷ sorore Phaethontis in cujus funere illius sorores nimio fletui & luctui indulgebant adeo, ut, in arbores conversae, guttas adhuc destillarent. Euripid. Hippol. 738.

πορφυρεον σαλασσεσ'
Εις οιδμα πατρος τριταλαιναι
Κοραι, Φαεθοντος οικτω, δακρυων
Τας ηλεκτροφαεις αυγας.

cf. Apollon. Rhod. IV. 605. Martial. IV. 59.

 Plenti-

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit
Fluxit in obstantem, succina gemma feram

Stat. Silv. V. 3. 84.

quis non in funere cunctos
Heliadum ramos, *lacrimosaque germina* dixit.

Val. Flacc. I. 521. veteris tum conscia luctus Silva Padi & viso flentes genitore sorores. Nemesian. Cyneg. 38.

Et *flentes* semper *germani funere silvas*

Teneo tamen nunc *lenta*, quod omnino innuit Codd. scriptura letaque. Et sic volebat quoque cum Vossio Corradinus. Nam, num *fleta* Augustei seculi loquendi modus ferat, recte dubites. *Soror Phaethontis* de aluo vel populo. Sic κόραι Euripid. l. l. & Eubulo apud Athen. XIII. 568. f. simpliciter audiunt. Phaethon flammatus flamma fulminis combustus. Lic φεψαλωθηναι Aeschyl. 361. Prom. V. ανδρακωθαι de fulmine combustis. Ceterum cum Catullianis hisce a. v. 280. *Nam quodcumque ferunt campi — vestibulum ut molli velatum fronde vireret* comparent Venerum poeticarum studiosi Theocritea in Adoniaz. 112.

Παρ

Παρ μεν οἱ ὡρια κειται ὁσα δρυος ακρα φεροντι
Παρ δ'απαλοι καποι, πεφυλαγμενοι εν ταλαρισκοις

& 119.

χλωραι δε σκιαδες, μαλακῳ βριθεσαι ανηθω
Δεδμαντ'.

v. 300.

Inde pater divum ſancta cum conjuge natisque
Advenit coelo, te ſolum, Phoebe, relinquens
Unigenamque ſimul cultricem montibus *Idri*
Pelea nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt.

In explicando v. 302. haerent *intpp.* magno numero, Petrus Victorius contra omnes libros volebat:

Unigenamque ſimul cultricem montis Itonis

& intelligebat cum Parthenio *Palladem.* Quem refellere jam Muretus conabatur, cujus tamen argumentis vereor, ut totum Victorii commentum concidat. Unum tantum, in

 quo

quo rei cardinem verti putabat,, adponam: Postremo, quod caput est, sororem unigenitam Phoebi Minervam adcipere nullo modo possumus, sed Dianam tantum; quippe cum illa e Iovis cerebro nata sit, hanc Latona uno eodemque partu cum Apolline ediderit.,, Sed Minerva recte ideo, quod Unicum habebat parentem, unigena dici poterat. Et hoc cognomine venit quoque poetis. Orpheus 31. 1.

Παλλας μυνογενης, μεγαλυ Διος εγγονε σεμνη.

cf. Anal. Brunk. T. III. aenigm. XVIII. de Vino v. 3. Sic Auson. Ephem. 46.

si te dominique deique
Unigenae cognosco patrem.

Unigenae est sine admixtione viri prognati. Quae loca, quin Victorius respexerit, nullus dubito. Sed versus, qui sequitur: Peleam tecum pariter *soror* aspernata est. opinioni Victorii adversatur. *Diana* dicitur *unigena* quam Latona uno eodemque partu cum Apolline est enixa, ὁμοσπορος. Apte laudat Statius Sophoclis in Trachin: ω παρθενοι βοατε ταν ὁμοσπορον Αρτεμιν Ορτυγιαν. Apud Catull. de Com. Beren. v. 53.

Uni-

Unigenam impellens nutantibus aera pennis
Obtulit Arſinoes Chloridos ales equus.

Zephyrus dicitur unigena Memnonis quatenus, ut ceteri venti, matre Aurora gaudet (vid. Heſiod. Theog. 377.) adeoque frater Memnonis. Sic Diana dicta unigena, quatenus cum Apolline a Latona eſt progenita. — *Cultricem montibus Idri* Multa hic moliuntur *Intpp.* Parthenius legit: cultricem montis Ithymi, Palladem intelligens, fere ut Victorius, male. Palladius emendat: cultricem e montibus *Idae*, Idamque Cretae, ubi Diana praecipue colebatur, intelligit. Ita plane exhibet Codex Guelpherbyt. Achill. Stat. legit ſecundum Codd. ſcripturam *Idri*, *Ydri*, cultricem montibus *Hydrae*, quae eſt civitas Lydiae, cujus tractus maritimus Apollini, ſecundum Strabonem, conſecratus erat cui quidem opinioni non leve pondus addunt verſus Diogeuis tragici apud Athen. VIX. p. 636.

Κλυω δε Λυδας, Βακτριας τε παρθενυς
Ποταμῳ παροικους Ἁλυϊ, Τμωλιαν θεον
Δαφνισκιον κατ' αλσος Αρτεμιν σεβειν.

montibus vero in dandi caſu accipit, ut in Perſiano: *illis* relinque. Utrumque tamen eſt

eſt longe ſatis petitum, ideoque vero minus ſimile, ita Catullum dediſſe. Muretus volebat: cultricem *in* montibus *Idae.* Hoc quoque magis adridebat magno Spanhemio ad Callim. in Dian. v. 18. quam *Hydri*, pro qua lectione pugnat Voſſius, accipitque de monte Cariae. Aliter prorſus Scaliger, qui *montes hydri* interpretabatur montes Delphicos, propter Pythonem ſerpentem ibi ab Apollinis telis confixam. Voſſium ſequitur Vulpius, ut ſemper fere. Corradinus primo *cultricem*, ſi abſolute ponatur poetis, ſemper eſſe *montium cultricem* ait, monendoſque hac de re eſſe lexicographos. Laudat deinde Virgilii (Aen. III. 111.)

Hinc mater *cultrix* Cybele, Corybantiaque aera

ſed ibi *Cybelae* omnino legendum, intelligendumque eſſe montem Phrygiae jamdudum viderunt viri docti Heinſ. & Heyn. V. III. Miro deinde acumine perſtringit Interpretum conatus ſuper h. v. Vulpiumque qui montem Cariae intelligebat, in quo multa oppida Phoebo & Dianae conſecrata, *cadere imo ruere per caputque pedeſque*, pronunciat. Nam, pergit magiſtellus acutulus, num, quia oppida Dianae dicata ſunt, cultrix eſt illius montis ipſa Diana? quid tum? puto Catullum dedita opera

ra ſcripſiſſe *hydri* h. e. *cultricem Aquarii*, qui dicitur Hydrochous & Hydrus, vel cultricem fontium, amnium & aquarum ab ὕδωρ, aqua.„ Hoc nimirum eſt ſapere. Ego quidem ſequor hanc rationem: cultricem, quae colit, habitat montibus, pro in habitat montes. Sic Virgil. Aen. III. 110. habitabant vallibus imis & Callim. H. Dian. v. 20.

Ουρεσιν οικησω· πολεσιν δ᾽επιμιξομαι ανδρων

quod, fruſtra corrigere tentabat Erneſti legendo: Ουρεσ᾽ ενοικήσω. Obverſabatur forſan Catullo: ορεσιφοιτης. *Idae* vero, ſcripturam quorumdam Codd. & editt. vett. ceteris praeferendum eſſe arbitror.

v. 304.

Qui poſtquam *niveos flexerunt ſedibus artus*
Large multiplici conſtructae ſunt dape menſae.

niveis ſedibus invenerat in ſuis libris Pallad. Fuſc. cum aliis quod explicandum eſt de *lectis eburneis*, quos ſupra dedit poeta v. 44.

Candet ebur ſoliis ——
Pulvinar vero divae geniale locatur
Sedibus in mediis, *Indo* quod *dente* politum

Tincta

Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco.

Cum qua descriptione conveniunt illa Platonis poetae apud Athen. II. c. IX. p. 48. B. Κατ' εν κλιναις ελεφαντοποσι και ςρωματι πορφυροβαπτοις, και φοινικισι Σαρδιανικαισι κοσμησαμενοι κατακεινται. Theocritea Adoniaz. v. 123.

Πορφυρεοις δε ταπησιν ανω (μαλακωτερος υπνω
Α Μιλατος ερει χω ταν Σαμιαν κατα βοσκων)
Εςρωται κλινα τω Αδωνιδι τω καλα αλλα
Ταν μεν Κυπρις εχει, ταν δ' ο ροδοπαχυς Αδωνις.

Catullianis jam admovit Valken. V. Cl. ad illum locum. Eundem vide sis ad Xenoph. Memorr. Socr. II. 3. 16. p. 243. Horat. Sermon. II. 6. 102.

rubro ubi cocco
Tincta super *lectos canderet* vestis *eburnos*

Virgil. Aen. 6. 603.

— — lucent genialibus altis
Aurea fulcra toris, epulaeque ante ora paratae
Regifico luxu.

Xenoph.

Xenoph. Ephef. I. p. 10. κλινη χρυση ςρωμασιν εςρωτο πορφυροις. Cum Catullianis v. 44. ff. comparant Virgilii Interpretes Cir. 438.

Pronuba nec caftos adcendet pinus odores
Nec *Libys Affyrio* fternetur *lectulus oftro*

Apulejus Met. II. Lectus Indica teftudine pellucidus, plumea congerie tumidus. Malim igitur h. l. *niveis* praeferre tanquam doctius. cum *nivei artus* fimpliciter fint pulchri quippe deorum, *flexerunt artus*, genua, confederunt, exquifite. Hefych. γονυ καμψαι. αναπαυεσθαι. Aefchyl. Prometh. V. v. 395.

ασμενος δε τ'αν
Σταθμοις εν οικειοισι καμψειεν γονυ.

Sophocl. Oed. Col. 19.

Ου κωλα καμψων τȣ δ'επ'αξεςȣ πετρȣ

Stat. Achill. II. 394.

— — — durataque multo
Sole geluque cutis, tenero nec *flexa* cubili
Membra, fed ingenti faxum commune magiftro.

cave, ibi mutes *flexa*, in *fluxa*, vel *fufa*. Achill. I. 195. fato collabitur ingens Centaurus quam imaginem de Chirone Statius haufit ex Orpheo 393.

καὶ

Καὶ προκεκλιμενος μεν επ' ασαμινθω χηλεονης
Κειτο μεγας κενταυρος απηρηρειστο δε πετρη
Ιππειαισιν οπλαισι τανυσσαμενος θοα
κωλα.

constructae mensae dapibus; ut *exstructa canistra* Horat. II. 6. 105. nisi ibi *procul exstructa* *can.* de can. pretiosis, e longinqua terra arcessitis, intelligere malis.

v. 318—22.

Ante pedes autem candentis *mollia lanae*
Vellera virgati custodibant calathisci
Hae tum clarisona *pellentes* vellera voce
Talia divino fuderunt carmine fata.

pro *pellentes* quidam *pectentes*, jure improbante Vossio, qui *pellere* comparat cum Graec. επειγειν, quod explicat Hesych. κατάγειν, καθελκειν. Spectat huc forsan Theocrit. 24, 69.

ὅ, τι μοιρα κατα κλωστηρος επειγει.

Dictum vero pellere lanam ut urgere opus & sim. Aliter Vulpius, qui *Parcas impellentes, adhortantes vellera voce* cogitabat. Minus recte, opinor. Induxit Vulpium in hanc opinionem haud dubie addita: *clarisona voce*, quod simpliciter sic adponi solet. Ovid. Metam. VIII. 432.

E quibus ingenti tendentes brachia voce.

tendentes brachia, additis vocibus. Sil. Ital. X. 432.

Tum quatiens strictum cum voce ante ora paventum
Mucronem.

ubi recte Drakenb. inhibuit Heinsii emendandi pruriginem, volentis:

— quatiens strictum vagina ante ora pav.

explicans: quatiebat dum loquebatur. Cf. quae ibi laudat, Virgil. Aen. VIII. 667. Sil. Ital. XII. 661. Uti Catullus hic Parcas, ita Circen inter opus canentem exhibet Homer. Odyss. K. 221.

Κιρκης δ' ενδον ακουον αειδουσης οπι καλη
Ιστον εποιχομενην μεγαν, αμβροτον.

Cui reconditiora placent, ille jungat vellera pellentes voce clarisona, ita ut tela sonum edat. Quo sensu habes apud Euripid. Iphig. Taur. ἱστους καλλιφθογγους. *Vox* vero *quemvis sonitum* denotat. Vid. ad Ovid. Met. I. 338. Nic. Heins. hunc versum ita legit in Adverss. p. 648.

Hae tum clarisona *polientes* vellera voce.

adscripto Ovid. Heroid. I. 77.

Forsitan & narres, quam sit tibi rustica conjux

Quae tantum *lanas* non sinat esse *rudes*

& Art. Amat. II. *rudem lanam* excolere. frustra.

v. 323.

Talia *divino* fuderunt *carmine* fata.

pro *divino* quidam vitiose teste Vossio *dimisso*, alii *diviso* quod amplectendum esse censebat Voss. alternisque, αμοιβαιως, Parcas hoc carmen cecinisse sibi persuadebat. Constituit igitur sequentes vv. ita, ut post quaternos quosque versus, intercalaris versus: Currite ducentes ss. recurrat, Parcaeque sic alternatim se excipiant cantu. Quae quidem ratio, quantum difficultatis habeat, vel ex Parcarum cantantium a Vossio concinnato ordine satis manifestum fit. Hinc enim versus transponendos, hinc Catullo obtrudendos cum Vossio statuas necesse est. Altera ex parte, quam parum poetae hacce ratione consulatur, quantum suavitati ipsius carminis detrahatur, si poetam in hunc ordinem, jejune satis, cogas, quivis facile sentit, qui animum vel leviter sensu poetico informatum habet. Ideoque vel Vulpius, qui alias semper fere in Vossii verba jurare consuevit, hunc ordinem respuit. *Carmen divinum*

divinum de *vaticinio* dici, notissima res. Caeterum hujusmodi versus intercalares in veterum cantilenis maxime locum habuisse, magnamque cantui suavitatem conciliasse videntur. Sic in cantilenis επιμυλιοις versus intercalaris fuisse videtur Αλει μυλα, αλει, quantum conjectare licet e fragmento επιμυλιω apud Plutarch in Conviv. Sap. Αλει μυλα, αλει και γαρ Πιττακος αλει, μεγαλας Μιτυλανας βασιλευων. quod laudant interpretes ad Aelian. Var. Hist. l. VII. c. 4.

v. 323.

O decus eximum, magnis *virtutibus augens*

Emathiae tutamen opis, *clarissime* nato.

augens passive pro *aucte* ut in Origg. Catonis: Eodem convenae complures ex agro accessitavere: eo res eorum *auxit*. h. e. aucta est, apud Gell. XVIII. 12. ubi plura hujusmodi recensentur. *Virtutibus augens* dictum igitur videtur pro vulgari: *macte virtute*. Ita quoque hunc locum explicat Palmer. in Spicileg. quod est in Gruter. Lamp. T. IV. p. 870. quem omnino vide sis. — *Emathiae columen Peleu*, videre licet in nonnullis Codd. & editt. quod repetiere, qui *Emathiae tutamen opis* non intelligerent, e versu 26. hujus carminis. Hoc quidem con-

ſpicitur in Maffei libro, Mediol. editt. Venett. aliisque, amplexusque eſt Voſſius, cujus tamen explicandi ratio minus adridet. *Ops* illi nimirum eſt *terra*, provocatque ad Epigr. in Varum

Jam Bithynia quomodo Ops ſe haberet

Sed ille locus nihil facit ad ſtabiliendam ipſius interpretationem, cum ab ipſo primum ita confictus ſit. Nam vulgatae ibi obtinent:

Jam Bithynia quomodo ſe haberet.

quam lectionem Vir Doctus in Miſc. Obſſ. Vol. V. p. 3. ita refingere conabatur:

quid eſſet
Jam Bithynia? quomodo os ſe haberet.

Docte magis, quam vere *Emathiam opem* explicat Corradinus *divitem*, *opulentam*, cujus contrarium *inops* ſit, ut docet Feſtus. Nimis docte. Equidem Emathiam opem de regno Emath. ſimpliciter accipiendum eſſe arbitror. Sic *opes* ſaepiſſime poetis. Virgil. Aen. II. 4.

Trojanas ut *opes*, & lamentabile regnum
Eruerint Danai.

ibid. 605.

Divom

Divom inclementia Divum
Has *evertit opes,* ſternitque a culmine Tro-
jam.

Valer. Flacc. VI: 597.

Et jam vela dabit, jam litora noſtra re-
linquet
Theſſaliae felicis *opes*, dilectaque Phryxo
Rura petens.

Claudian. in IV. Conſ. Honorii v. 41.

Subdidit Oceanum ſceptris, & margine caeli
Clauſit *opes*.

tutamen ut firmamen Senecae Herc. Fur. 1251.

unicum lapſae domus
Firmamen unum, columen adflicto malis
Temet reſerva.

pro *clariſſime* malebat Corradinus *cariſſime*, minus bene.

v. 348. 9.

Illius egregias virtutes claraque facta
Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres.

Quod Homerus de Diomede dixit, Catullus ad Achillem tranſtulit. Ita nimirum Il. Θ. v. 152. ſſ.

Ω μοι Τυδεος υἱε δαϊφρονος, οἱον εειπες
Ειπερ γαρ σ' Εκτωρ γε κακον και αναλ-
κιδα φησει

Αλλ'ε πεισονται Τρωες και Δαρδα-
νιωνες
Και Τρωων αλοχοι μεγαθυμων ασ-
πισαων
Ταων εν κονιῃ συ βαλες θαλερες πα-
ρακοιτας.

v. 337 – 60.

Testis erit magnis virtutibus unda Scaman-
dri
Quae *passim* rapido diffunditur Hellespon-
to
Quojus iter caesis *angustans* corporum acer-
vis
Alta tepefaciet permista flumina caede.

Homerum ob oculos habuisse Il. φ. 219.

Ουδε τι πη δυναμαι προχεειν ροον εις αλα
διαν
Στεινομενος νεκυεσσιν.

satis manifestum est. In v. 358. tentabam olim:

Quae *passu* rapido diffunditur Hellesponto.

Cum Homero hic fluvius describatur:

μεγας ποταμος βαθυδινης
Ὁν Χανθον καλεεσι.

Primo enim obtuitu vix adparet, quo sensu το *passim* sumas. Eodem modo corrige-
re

re tentabat Markl. Stat. Silv. IV. v. 57.

Hic plura pones vocibus & modis
Passim solutis

legebatque *passu solutis* cui tamen se graviter oppofuit Wernsdorf. V. Cl. in Poett. latt. minorr. T. III. p. 377. Nunc tamen *passim* retineo, quod ipsum aquarum copias innuit. Glossae Philox. *passim*, ἀθρέως. Eadem vox magnos fluctus excitavit apud Nemesian. Cyneg. 159. Sic Tibull. IV. 1. 22.

Huic ut contectus passim fluat ignibus aether

pro *angustans* malebat e codice suo Burmannus ad Lotich. I. X. 25. *augustans*. Voces quidem *angustus* & *augustus* perpetuo fere inter se permutantur. vide supra ad Catull. Epithal. v. 80. Sed τῳ *augustans* vel Homeri locus c. obstat. vid. nos in epist. crit. p. 50. Attius in επι ναυσι μαχῃ de Achille:

Scamandriam undam salsam falso obtexi sanguine
Atque acervos alto in amni corpore explevi hostico.

Angustari nimirum dicuntur loca, quae nimia multitudine adgravantur. Homer. Odyss. IX. 219.

—

στεινοντο δε σηκοι

Αρνων η δ' εριφων.

Pariter Orpheus Argon. 112. ubi Minyae e navibus egressi

στειν:ν δε ψαμαθος ὁμαδῳ —

uti levissima mutatione facta legi jubet Schneid. Vir κριτικωτατος in Anal. Crit. Fasc. I. p. 63. Stat. Theb. XI. 273.

Urbem armis opibusque gravem & modo civibus *arctam*

Hausisti.

Vid. ib. Barth. Achill. I. 28.

— — fervent coeuntia Phryxi

Littora & *angustum* dominas non explicat aequor.

aequor angustum, coarctatum nympharum multitudine. Sidonius:

Angustabat humum superum satis ampla suppellex.

Burmannianae tamen, ne quid dissimulem, patrocinari videtur Carmen 89. in Anthol. poett. latt. T. I. p. 72.

Multa trahet Xanthi Trojana cadavera gurg:s,

Majoremque feret cultorum sanguine cursum

ubi

ubi plura exempla congessit diligentia Burmanni. Sed vel sic retineo vulgatam.

v. 377.

Non illam nutrix orienti luce revisens
Hesterno collum poterit circumdare filo.

Animi causa lubet adponere, quae Luisin. in Parerg. III. c. 44. (in Gruteri Lamp. Crit. T. III. p. 511.) super h. l. disputat. „Quid „hic Alexander Guarinus vir doctissimus in „suis expositionibus, quid alii sentiant, per„spicere omnes possunt. Ego hanc senten„tiam sequor: Addictam penitus Peleo The„tidem & cum eo totos dies, totas noctes „morantem officiosa nutrix adfari, & pen„sum de more trahendum otiosae sponsae „praebere non poterit, nam *qui pensum tra„dit, humero injicit, & collum prope circum„dare videtur.*" Sed recte animadverterunt interpretes, respici collum post primam noctem tumidius factum. Pariter inter signa amissi pudoris recenset Nemesian. II. 12. *cervicem improbam*, v. Voss. ad h. l. Aliud commemorat Aeschyl. in Jaculatricibus cujus trag. fragmentum exstat apud Plutarch. de profectus indiciis:

Νεας γυναικος ου με μη λαθη φλεγων
Οφθαλμος, ήτις ανδρος η γεγευμενη.
Εχω δε τουτων θυμον ιπποGνωμονα.

 v. 381.

v. 381.

Talia *praefantes* quondam felicia *Pelei*
Carmina divino cecinerunt omnia Parcae.

Leg. *Profantes*, licet omnes editt. mordicus teneant: *praefantes*. *Profari* verbum proprium de vatibus. Livius Andron. in ej. Odyss. apud Gell. III. 16. p. 256.

Quando dies adveniet, quem *profata* Morta est.

Lucret. VI.

Pythia, quae tripode ex Phoebi, lauroque *profatur*

Stat. Theb. III. 625.

Sed me vester amor, nimiusque arcana *profari*
Phoebus agit.

In codd. vero *per*, *prae*, *pro*, millies invicem confunduntur, vid. Drakenb. ad Sil. Ital. XVII. 56.

v. 385.

Praesentes namque ante domos invisere castas
Heroum, & sese mortali ostendere coetu
Caelicolae, nondum spreta pietate, solebant.

Pariter

Pariter Parcas per terram vagantes describit Orph. II. 58.

— — — πεποτησθε βροτων επ' απειρονα γαιαν
Ευθέν επι βροτέων δοκιμον γενος ελπιδι κουφον
Στειχετε.

Ceterum pro *Heroum* in nonnullis libris legitur vitiose: *Nereus*. Reliqui fere tenent: *Saepius & sese* cet. Quam quo jure eliminaverint vocem viri docti, equidem non perspicio; cui, cum ter repetierit poeta (v. 388. 391. 395.) vim aliquam subjecisse videtur. Post v. 387. versus hic insertus legitur:

Languidior tenera cui pendens sicula beta

in Cod. Guelpherb. & Vicent. inepte huc translatus e Catulli Carm. LXVI. v. 21. cujus erroris causas exponit Vulpius ad v. 33. ejusd. eleg.

v. 402.

Optavit genitor primaevi funera gnati.

Sententiae majorem vim conciliabis, si legas pro *optavit*, *captavit*. Ad sensum v. 404. vid. Euripid. Hel. 59.

LECTIO-

LECTIONES
IN
PROPERTIVM.

LECTIONES IN PROPERTIVM.

L. I. El. I. v. 37.

Quod si quis monitis *tardas adverterit aures.*

Burmannus corrigebat: *surdas obverterit aures*, irrito conatu. Propertius expressit Graec. βραδυπειθης.

I. 20, 27. Zethes & Calais, Hylae amore correpti

Oscula suspensis instabant carpere *plumis*
Oscula & alterna ferre referre fuga.

plumis ibi est ex emendatione Livineii, quem secuti sunt Broukhus. Burmann. & alii, cum Codd. magno numero offerant *suspensis — palmis*. Quam lectionem, multo magis Propertianam, cur eliminaverint viri docti, nullam equidem satis idoneam causam video, cum *palmae* ut ταρσοι Graec. docte declarent ipsas *alas* Boreadum. Nam *palmam* Latinis extremam cujusvis rei longius protensae partem denotare, in vulgus notum. Sic remi pars

pars summa Catullo & aliis palma dicta; hinc omnino de remis, ut hic de alis. Eandem vero imaginem de aquila in Tarquinii caput delabente exhibet Liv. I. 34. *aquila suspensis demissa leniter alis pileum* aufert. Paulo post v. 32.

Jam Pandioniae cessat genus Orithyiae
Ah! dolor ibat Hylas ibat Hamadryasin.

minus recte Interpretes verba illa *Ah! dolor* exclamative acceperunt, cum *dolor ibat Hamadr.* jungi debeat, quod dictum graeca forma, ut ἔρχεσθαι, de quo vid. Passerat. ad Propert. I. V. ult. adde Apollon. Rhod. III. 1134.

— — — τοδε μηδετο Ἥρη
Οφρα κακον Πελιῃ ἱερην ἐς Ιωλκον ἵκηται·
Αιαιη Μηδεια —

& IV. 242.

— οφρ᾽ ωκιστα κακον Πελιαο δομοισιν
Αιαιη Μηδεια Πελασγιδα γαιαν ικηται

Homer. Odyss. Γ. 306.

Τω δε οι ἐγδοατῳ κακον ηλυθε διος Ὀρεστης

Hac igitur admissa interpretatione rectius in Propertio leges:

Jam dolor ibat Hylas ibat Hamadryasin.

nam

nam partic. *ah!* librariis, Propertio exclamationem ingerere conantibus, deberi nullus equidem dubito.

I. XI. 24.

> Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,
> Omnia tu nostrae *tempora* laetitiae.

Burmann. emendat: O. t. n. *tempore* laetitiae; mihi poeta scripsisse videbatur: O. t. n. *munera* laetitiae. Quam correctionem prae Burmanniana probabat quoque *Heynius* V. S. cujus judicium tanti apud me est, ut ne unum quidem verbum probandae huic lectioni addendum putem.

II. 7. 3, 4.

> Nullae sunt inimicitiae nisi amoris acerbae
> Ipsum me jugula, lenior *hostis* ero.

Vide an praestet legendum:

> Ipsum me jugula, lenior *hostia* ero.

h. e. minus tibi reluctabor, minus tibi infestus ero, si me ipsum jugules, quam si Cynthiam mihi eripias, id quod me multo magis pungit. Neque tamen diffiteor, vulgatam lectionem commoda interpretatione omnino adseri posse, lubensque propositam a me lectionem in conjecturarum tantum numero repono. Ideoque nec admittendum Bur-

 manni:

manni: *lenior hostis eris.* Certiorem vero, qua versui 7 ejusdem elegiae:

Hic olim *ignaros* luctus populavit Achivos,
Atridae magno cum ſtetit alter amor;

ſuccuratur, medicinam in promtu habeo. Omnes, qui Propertium illuſtrare conati ſunt, viri docti, hos verſus de peſtilentia, quae Achivorum exercitum invaſerat (Homer. Il. α.) interpretantur. Enimvero huic ſententiae refragatur vel verſus, qui ſequitur: *Atridae magno cum ſtetit alter amor*, totiusque adeo elegiae oeconomia. Sententiam: *iras ob amicam ereptam eſſe graviſſimas, indeque maxima exoriri mala*, illuſtrat exemplis poeta. Sic Trojanum bellum enatum propter abductam a Paride Helenam, ſic *luctus*, moeror *Achillis* propter Briſeida ab Agamemnone illi ereptam *populavit Achivos*, fecit, ut Achivorum copiae magna clade adtererentur eo, quod ipſe bello abſtineret. Sed quare *Achivi ignari* dicti a poeta? Equidem nihil ſani inde extrico. Pronum eſt conjicere: *ignavos Achivos*, quia tantum temporis Trojae capiendae inſumſerunt, vel ideo *ignavi* dicti, ſi cum Achille, heroe fortiſſimo, comparentur. Neutrum tamen, ut ingenue fatear, ſatisfacit. Scribe haud cunctanter:

Sic

Sic olim *ingratos* luctus propulavit Achivos.

Achivi ingrati docte dicuntur, cum hoc epitheton in Agamemnonem tantum cadat, qui Achillem, Briseida sibi vindicando, praedae parte defraudabat. Sic Homerus eadem in re de Achivis universe loquitur Il. A. 509.

Τοφρα δ'επι Τρωεσσι τιθει μενος, ὀφρ' αν 'Αχαιοι
'Υιον ἐμον τισωσιν, ὀφελλωσιν τε ἑ τιμῃ.

ubi pariter Agamemnon solus est intelligendus. Quis vero non videt, Propertium primos Iliadis versus:

Μηνιν — — — Πηληιδεω 'Αχιληος
Ουλομενην, ἡ μυρι' Αχαιοις αλγε' εδωκεν
Πολλας δ' ἰφθιμους ψυχας αϊδι πρoϊαψεν cet.

in animo habuisse. Unde adparet, Heinsium temere τῳ *luctus* substituisse *Orcus*. cf. v. 17. ss. inprimisque v. 23.

Omnia formosam propter Briseida passus,
Tantus in erepto saevit amore dolor.

Il. X. 15.

Quae si forte bonas ad pacem verterit aures
Possum ego inimicitias tunc ego ferre Jovis.

Conſpirant haec cum Nonni l. X. p. 286.

— — — — ουκ αλεγιζω
Αμπελος ει Φιλεει με κἀν εχθαιρει με Κρονιων.

II. XVII. 14.

Sic a Dulichio juvene eſt eluſa Calypſo.
Vidit *amatorem* pandere vela ſuum.

Heinſius, probante Burmanno, corrigit: *juvene & deluſa Calypſo Vidit* — omiſſa diſtinctione poſt *Cal.* Non omnino male; magis tamen ad Propertianae dictionis genium adcommodabis verba, ſi mecum reſcribes:

Vidit *ubi ardorem* pandere vela ſuum.

Nam *amatorem* e margine, cui, *ardoris* explicandi gratia, adlitum fuerat, in textum migraſſe, ſtatim in oculos incurrit. *Ardor, ignis*, de eo, qui amatur, dicitur, more pervulgato.

II, 25. 91.

Et modo formoſa qui multa Lycoride paſſus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua.

Nihil veri quod ſpeciem habeat, ſubſtituunt τῷ *multa* viri docti, in quo vocabulo omnes vitium quaerunt. Ego vero in v. *Gallus.*

Cujus

Cujus nomen e margine vel antiquissimis jam temporibus, quibus Galli scripta superérant adhuc, vel e Virgilii Ecloga X. Galli nomine insignita, in contextum migravit. Propertius enim, dum Lycoridem, Galli versibus celebratissimam, fatumque simul poetae indigitat, aperte satis indicabat Romanis, quibus haec scribebat, de Gallo h. l. cogitari debere. Meo igitur sensu hoc vel simili modo scripsit poeta:

Et modo formosam qui multa Lycorida
questus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua.

Questus erat Gallus *Lycorida*, h. e. fastum & levitatem illius. Praeter Martialem comparari omnino velim Virgil. Ecl. X. ibique inprimis v. 6. 46. ff. unde haud parum lucis nostro loco accendetur.

IV. 6. 72.

Candida nunc molli subeant convivia luco,
*Blanditae*que fluant per mea colla rosae.

Vide an lectionem Scalig. *blanditae* tueri possis Ovid. Metam: X. 555.

Opportuna sua *blanditur* populus umbra.

& Claudian. Rapt. Proserp. II. 82.

Quicquid odoratus longe *blanditur* Hydaspes.

Nolim tamen Propertio, ut dicam, quae sententiam, insolentius hoc verbum a magno Scaligero intrusum. Omnes fere Codd. conspirant in lectione: *Blanditiae – rosae*; quam qui explicandam sibi sumserunt, eos per appositionem rem expedire videas. Non omnino male. Majorem tamen Propertianae dictioni ornatum & suavitatem conciliabis, si *rosae* in gignendi casu pro plur. *rosarum* (ut saepe Horatius in hac voce numerum commutavit) accipias, utque adeo *blanditiae rosae* sint γανος ῥοδων, *rosae adspectu blandienter*, *pulchrae*, nihil amplius. Sic γανος βοτρυος Eurip. Bacch. v. 382. Et in hac quidem explicatione adquiescendum censeo. Quodsi vero nomen rosis celebrioribus proprium requiri videri cum Burmanno omnino statuere velis, tum legendum erit:

*Paestanae*que fluant per mea colla rosae.

de quibus poeta supra IV. v. 59.

Vidi ego odorati victura rosaria Paesti
Sub matutino cocta jacere Noto.

ubi vid. omnino Burmannum doctissimum. adde V.D. in Obss. Miscc. Belg. Vol. II. T. I. p. 48. Calculum suum huic conjecturae adjecit quoque *Heyn.* V.S.

INDEX.

Con-

Languor

Tur-

INDEX.